

H. Rossier

**HET BOEK VAN DE
PROFEET HOSEA**

Oude Sporen 2008

INHOUD

Inleiding	5
Over wie hoofdzakelijk geschreven werd	5
Aantal jaren dat de profeet profeteerde	6
De geest van de profetie	6
Indeling van het boek	8
Zedelijke toestand van Israël en Gods raadsbesluiten jegens het volk	10
Hoofdstuk 1:1-11 - God verwerpt Israël en neemt de volken aan ..	10
Waarom wordt slechts één koning van Israël genoemd?	10
Een symbolisch teken	12
Jizreël	14
Lo-Ruchama en Lo-Ammi	15
Gods onberouwelijke beloften	16
Zonen van de levende God	17
Een dag van rijke zegen	18
Overzicht	19
Hoofdstuk 1:12 - 2:22 - Verwerping van Israël en zijn herstel zegeningen in het duizendjarig rijk	20
Het getrouwe deel van het volk	20
Israël en Rebecca	21
God vergeten	22
Geen ware bekering	23
Een uitzicht vol genade	24
Door de oordelen heen	26
Toekomstige zegeningen	27
Een grote verandering	28
Hoofdstuk 3 - God doet Israël Christus, zijn ware Koning, door bekering vinden	30
Genot zoeken buiten God	30
Een hopeloze toestand	31

Samenvatting	32
Het rechtsgeding van de Here met Israël geen hoop meer voor Efraïm, geringe hoop voor Juda.....	33
Hoofdstuk 4 - Vreselijke moraal.....	33
Geen enkele hoop meer	34
Vergeten	35
Toestand van de priesters	35
Het oordeel komt.....	36
Gilgal en Beth-Aven.....	37
Hoofdstuk 5:1 - 6:3 - Geen hoop meer voor Juda en Benjamin het volk zal God in de grote verdrukking weervinden.....	39
Afgodische praktijken.....	39
Hoogmoed	40
Totale ineenstorting	40
Uiteindelijk herstel.....	41
Een appèl tot het geweten	42
Op de derde dag.....	43
Een geestelijke herleving.....	44
Hoofdstuk 6:4 - 7:16 - De redetwist neemt een sterker en dringender toon aan.....	46
Het enige offer dat God behaagde	46
Het verbond overtreden	47
God veracht	47
Het oordeel voor de deur	49
Vermenging van het heilige met het onheilige.....	49
In de christenheid	51
Een bedriegelijke boog	52
Hoofdstuk 8-10 - Wind zaaien en storm oogsten	54
Gods toorn zal ontbranden	54
Geen vrucht voor God	55
Afgoderij en straf daarvoor	56
Alles voor henzelf.....	57
Juda's ondergang	57
Onvruchtbaar	58
Een welige wijnstok	59

Verkeerde verbindingen.....	60
De straf	61
Tijd om zich te bekeren.....	62
Oordelen vermengd met verwachtingen	64
Hoofdstuk 11 – het nieuwe Israël en de ontferming na de oordelen	64
Verskil en overeenstemming met het voorgaande	64
Gods zorg voor zijn volk	65
Israël zal weer opstaan.....	66
Goddelijke ontferming.....	67
Het overblijfsel zal behouden worden.....	68
Hoofdstuk 12 - Bedreigingen en beloften	70
Verskil tussen Efraïm en Juda	70
Jacobs geschiedenis als voorbeeld.....	71
Gebrek aan zelfkennis	72
Onverwachte genade.....	73
Bittere verwijten	74
Hoofdstuk 13:1 - 14:1 - Laatste uitbarstingen. Dageraad van de verlossing.....	76
Het lot van de tien stammen	76
Jahweh en Israël.....	76
Een koning, die God gaf in zijn toorn.....	78
Een werk van verlossing.....	78
Straf voor de vervolger	80
Bekering en herstel van Israël.....	81
Hoofdstuk 14:2-10	81
De belijdenis onzer lippen.....	81
Niet door menselijke hulpmiddelen.....	82
Zegeningen	83
Drie bomen een beeld van Israël.....	84
De afgoden spelen geen rol meer	85
Slotsom van het boek	87

INLEIDING

Over wie hoofdzakelijk geschreven werd

De profeet Hosea richtte zich in het bijzonder tot de tien stammen, hoewel hij verscheidene malen ook de stammen Juda en Benjamin noemde.

Als we met dit feit geen rekening houden, zijn de vaak moeilijk te vatten uitspraken van de profeet nog lastiger te begrijpen. In het boek Hosea betekent "*Israël*" gewoonlijk het rijk van de *tien* stammen, in tegenstelling tot dat van Juda (bijv. hfdst. 1:6, 11; 4:15).

Dezelfde naam "*Israël*" wordt ook gebruikt voor de *negen* stammen in verbinding met Efraïm, die er het hoofd van was (hfdst. 5:8), maar deze stammen worden dan van Juda en Benjamin onderscheiden (hfdst. 5:5). Slechts op enkele plaatsen, wanneer gedacht wordt aan het verleden of aan de toekomst, geldt de naam "*Israël*" voor het verenigde volk van de *twaalf* stammen (hfdst. 3:5, 9:10; 11:1). De naam "*Efraïm*" wordt voortdurend gebruikt om de tien stammen aan te duiden, omdat zij door het wezen van deze belangrijke stam gekenmerkt worden. Juda - we zeiden het reeds staat dus tegenover Israël en omvat gewoonlijk Juda en Benjamin. Alleen een enkele keer worden ze afzonderlijk genoemd. *Jacob* betreft het hele volk onder leiding van Juda, de heersende stam. De zo voorname rol, die de tien stammen in dit boek spelen, springt duidelijk in het oog door het feit, dat de naam "*Israël*" 43 maal, die van "*Efraïm*" 36 maal en die van "*Juda*" maar 15 maal vermeld wordt. Het boek Hosea bevat dus uitsluitend profetieën over Israël, een karaktertrek die we, zij het in mindere mate, ook aantreffen in de profetieën van Amos en Micha.

Aantal jaren dat de profeet profeteerde

Hosea profeteerde onder dezelfde koningen van Juda als Jesaja en dus onder de reeks koningen van Israël die begon met Jerobeam II en eindigde met koning Hosea, de laatste vorst van het rijk der tien stammen vóór hun wegvoering. Wanneer we het aantal jaren berekenen die deze koningen geregeerd hebben, met inbegrip van de tussenperioden, komen we, als tijdsduur van deze profetie, tot het enorme getal van 82 jaar en 7 maanden. Voegen we de regeringsjaren van Uzziā, Jotham, Achaz en de 6 jaren van Hiskia - n.1. tot de slavernij van de tien stammen - bijeen, dan krijgen we het nog grotere getal van 90 jaar. Een dergelijke berekening is echter onjuist. Wie de profetie van Hosea bestudeert, merkt spoedig op, dat de regering van Jerobeam 11 daarin slechts een beperkte rol speelde. Hiervan moet dus het grootste deel afgetrokken worden.

Aan de andere kant blijkt uit de inhoud van dit boek, dat de profeet niet alle jaren van zijn naamgenoot, de koning Hosea, heeft meegemaakt. Bij benadering geschat krijgen we zodoende een wel heel lange, doch aanvaardbare tijdsduur voor deze profetieën, van \pm 60 jaar.

De geest van de profetie

De inhoud van het boek verschaft ons tevens talrijke aanwijzingen betreffende de toestand tijdens het leven van de profeet, die de onmiddellijke aanleiding werden van zijn voorzeggingen. Ze zijn ten eerste de periode van 11 jaar, die de langdurige regering van Jerobeam 11 scheidde van de zo korte van Zacharia en ten tweede de periode van 9 jaar, die vooraf ging aan de troonsbestijging van de laatste koning, Hosea. Die verschillende gebeurtenissen worden door de profeet vermeld als reeds geschied, of als op het punt staande om vervuld te worden. Dan wijzen ze dus op toekomstige gebeurtenissen.

Bovendien maakte hij toespelingen op een groot aantal andere feiten:

- de gewelddaden van en de moorden op verscheidene koningen van Israël (hfdst. 4:1-3; 7:7; vergelijk 2 Kon. 15:10, 16, 25, 30),
- het zoeken van bescherming bij Assyrië of Egypte (hfdst. 5:10, 13; 7:11; 8:9, 13; 10:6; 12:2; vergelijk 2 Kon. 15:19, 20; 17:3, 4).

In hoofdstuk 10:7, 15; 13:11 wordt aangetoond, dat indien de profeet al het begin van Hosea's regering heeft beleefd, hij toch niet de dagen heeft meegemaakt, waarin de tien stammen door de Assyriërs in gevangenschap werden weggevoerd. Al deze aanhalingen laten tevens duidelijk zien, hoe de geest der profetie de actuele omstandigheden verbond met de openbaring van toekomstige gebeurtenissen.

In deze tragische dagen, waarin alles zich naar een noodlottig einde spoedde, is de stijl van de profeet hortend, en daarom duister en zonder overgangen. Het lijkt vaak of hij geen tijd had om zijn gedachten aan elkaar te verbinden. Die haast komt nog duidelijker uit wanneer men het tweede deel van de profetie verder leest. Zonder waarschuwing ging Hosea over van bedreiging op beloften, van een kort woord van zegen tot een toneel van bloedvergieten, van de schildering van genoten gunstbewijzen in het verleden tot die van de barensweeën die plotseling over Efraïm zouden komen. Dat komt omdat het oordeel voor de deur stond. In zijn haast om alles te zeggen, laat hij de dingen door elkaar lopen. De profeet wenste, dat toch maar één enkel woord van genade of van oordeel de oren van dit volk zou bereiken. Helaas, het luisterde niet! En toch, ook de duistere stijl moest het volk tot nadenken dwingen! Wee het volk! Maar zie, plotseling komt de Here weer terug met zijn beloften van voorheen. Terstond wordt de manier van schrijven rustiger en bereikt tenslotte in het laatste hoofdstuk, bij de beschrijving van het bekeerde Israël dat de vreugde in de

Goddelijke gunst weergevonden heeft, volkomen rust. De toorn is gestild, slechts zegen in volmaakte vrede blijft er over.

Zo wijzigt God in zijn Woord, bij het uitdrukken van zijn gedachten zelfs de stijl van zijn dienstknechten. Door de moeilijke en schijnbaar onsamenhangende schrijftrant zullen we ons genoodzaakt zien nu en dan een omschrijving te geven, d. w. z. een verklarende uiteenzetting van de tekst. We hopen dat dit de lezer niet vermoeien zal, maar hem een helderder begrip zal geven van het geïnspireerde Woord. Bestuderen we Hosea, dan moeten we zelf gegrepen worden door de hevige angst en de heftige gevoelens, die het hart van deze man Gods vervulden. Hij was verontwaardigd over Israëls gedrag jegens God en kondigde de naderende oordelen aan. Hij had dit volk lief, was er met hart en ziel aan gehecht. Zijn hart was diepbedroefd, tot bloedens toe gewond; hij beminde en hoopte, hij riep en schreeuwde het uit, hij brulde als een leeuw en smeekte. Van zijn hoge wachttorens kondigde hij de storm aan en viel van droefheid overstelpt terneer, toen hij zag dat zijn waarschuwing geen weerklank vond. Maar hij had ook een hart, dat, bij zoveel vergeefs roepen, de verheven troost kende te rusten in Gods genade, en standvastig te hopen op de beloften, die in Christus ja en amen, onberouwelijk zijn voor eeuwig.

Indeling van het boek

Een enkel woord nog over de indeling van Hosea's profetie; zij is overigens zeer eenvoudig. Er zijn vier delen van ongelijke lengte te onderscheiden; de onderverdelingen daarvan zullen we ter plaatse aangeven.

De hoofdstukken 1-3 hebben als inhoud de zedelijke toestand van Israël en de desbetreffende raadsbesluiten van God. Elk van deze drie hoofdstukken wordt besloten met het herstel van het volk als geheel, in de toekomst.

De hoofdstukken 4-10 bevatten het rechtsgeding dat de Here met Israël had en de opsomming van al zijn wegen met dit volk. Hierin vooral maken we àc angsten van de profeet mee. Het

derde deel omvat de hoofdstukken 11-14:1. Het twistgesprek wordt voortgezet, maar daartussen in vinden we nu en dan Gods voornemens van genade over Efraïm en Juda. Het vierde deel bestaat slechts uit hoofdstuk 14:2-10. Het geeft Efraïms definitieve bekering en het laatste der dagen weer en beschrijft het uiteindelijke herstel onder de duizendjarige regering van de Messias.

De tien stammen hervinden dan de gemeenschap met Jahweh. Zij hadden die verloren, maar voor altijd zal zij dan hun deel zijn.

ZEDELIJKE TOESTAND VAN ISRAËL EN GODS RAADSBESLUITEN JEGENS HET VOLK

Eerste deel - Hoofdstuk 1-3

Hoofdstuk 1:1-11 - God verwerpt Israël en neemt de volken aan

Waarom wordt slechts één koning van Israël genoemd?

"Het woord des Heren, dat tot Hosea, de zoon van Beëri, kwam, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Jehizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israël" (vs. 1).

Al in dit eerste vers stuiten we op een moeilijkheid. Hosea, zelf afkomstig uit Efraïm, noemde niet de reeks koningen van Israël onder wie hij geprofeteerd heeft, maar vermeldde alleen Jerobeam II, de eerste van deze vorsten. Stilzwijgend ging hij zijn zes opvolgers voorbij en gaf de duur van zijn profetie aan met de koningen van Juda. Wat is de reden hiervan? Voor dit probleem geeft de geschiedenis van de koningen van Israël een oplossing, die bevestigd wordt door de inhoud van dit eerste hoofdstuk.

Jehu, die de oordelen van God over de tien stammen uitvoerde, had Joram, de koning van Israël en de 70 zonen van de goddeloze Achab verdelgd. Doch met vleselijke ijver vervuld, was hij verder gegaan dan God hem bevolen had, door wraak uit te oefenen over Ahazia, koning van Juda, en zijn 42 broers.

De Here erkende Jehu's gehoorzaamheid, voorzover zij in zijn dienst was uitgeoefend, en zei tegen hem:

"Omdat gij goed gehandeld hebt door te doen wat recht is in mijn ogen en aan het huis van Achab gedaan hebt naar alles wat in mijn hart was, zullen uw zonen tot in het vierde geslacht op de troon van Israël zitten" (2 Kon. 10:30). Dit is inderdaad gebeurd. Op de dringende bede van zijn vader Joahaz (1e geslacht van Jehu), was Joas (2e geslacht) als "verlosser van Israël" opgestaan (2 Kon. 13:4, 5). Jerobeam II (3e geslacht), was eveneens vereerd met de titel van verlosser Israëls, hoewel hij een slechte vorst was (2 Kon. 14 ; 27). Van toen af stond Israël echter reeds onder het oordeel. Maar het vierde geslacht van Jehu ontbrak nog om de belofte, die God aan Jehu gedaan had, geheel te vervullen. Na de dood van Jerobeam II kwamen de tien stammen in een periode van regeringsloosheid, waarvan de profetie van Hosea duidelijke sporen draagt. Wat de Here beloofd had, zou echter stellig geschieden. Elf jaar na de dood van zijn vader besteeg Zacharia, de 4e afstammeling van Jehu, de troon van Israël.

Hij regeerde slechts zes maanden en stierf een gewelddadige dood (2 Kon. 15:8-12). Daardoor werd tegelijkertijd het woord des Heren aan Jehu, en het definitieve oordeel over de tien stammen vervuld. Reeds in de dagen van Jerobeam II was dit oordeel in Gods raad besloten. De vijf koningen die elkaar na Zacharia opvolgden tot aan de wegvoering van de tien stammen, telden voor de profeet niet mee, ondanks de langdurige regeringen van twee hunner.

Hosea profeteerde over Israël, toen het lot van het volk reeds onveranderlijk door de Here was bepaald. God deed zijn belofte aan Jehu gestand, maar oordeelde vastbesloten het huis Israëls, te beginnen met Jehu (hfdst. 1:4). Nog enige tijd wandelde Juda onder leiding van enkele trouwe vorsten met

zijn God en de ware heiligen, hoewel de ineenstorting van de beide stammen feitelijk reeds volkomen was (hfdst. 12:1).¹

Zoals we zullen zien, wordt dan ook telkens wanneer er van Juda sprake is, aangetoond dat, al was er nog uitstel, het oordeel niet veraf meer was en zeker ook over het huis van David komen zou.

Dit lijkt ons de verklaring waarom Hosea hier gevonden wordt als een profeet, die zijn voorzeggingen deed onder de regeringen van de koningen van Juda, terwijl hij die over Israël niet noemde, behalve dan Jerobeam. Deze laatste was nog een verlosser. Na hem was alles slechts wanorde, doodslag en anarchie.

Een symbolisch teken

In een tijd, waarin het woord van God geen uitwerking meer had op het hart van het volk om het te overtuigen en terug te brengen, liet de Here zijn Woord vergezeld gaan van zichtbare, symbolische tekenen. Hij wilde het geweten van het volk bereiken door symbolen, die voor ieder welsprekend moesten zijn.

De Here zeide tot Hosea: "Ga heen, neem u een ontuchtige vrouwen kinderen uit een ontuchtige geboren, want het land wendt zich in schandelijke ontucht van de Here af" (vs. 2).

De profeet des Heren, de man die Godzelf voor het volk vertegenwoordigde, moest een ontvondende verbintenis aangaan. Zou Israël daardoor begrijpen, dat het in een toestand van

¹ Noot van de vertaler. Er is een grote tegenstelling tussen de onderscheiden vertalingen van Hosea 12:1. De Statenvertaling heeft: "Maar Juda heerste nog met God en was de heiligen getrouw", hetgeen ongeveer overeenstemt met de Franse Darby vertaling. De vertaling NBG echter vertaald: "Terwijl Juda zich voortdurend bandeloos gedraagt tegenover God en de Hoogheilige, die getrouw is." De tekst van de "Elberfelder Bibel" is van dezelfde strekking.

ontucht verkeerde? Het had de Here verlaten, het verbond dat Hij met haar gemaakt had, verzaakt, terwijl toch de betrekkingen van een wettige verbintenis bestonden. Was er iets schandelijkers voor de profeet? Hoeveel te meer dan voor de Here! God was er door onteerd, zoals deze verbintenis voor de profeet tot oneer was. De kinderen, die uit dit huwelijk voortsproten, konden slechts kinderen der ontucht genoemd worden. Nooit kan bezoedeling goedgeemaakt worden, zelfs niet wanneer zij met de volmaaktste reinheid verenigd wordt. Al werd de reinheid van de profeet, die onder de leiding van Gods Geest stond, er niet in het minst door aangetast, zo werd de onreinheid van zijn vrouw vertienvoudigd door het feit, dat zij met die reinheid in geen enkel opzicht rekening had gehouden. Toen de onreinheid van het volk vaststond, kon God er niet aan voorbijgaan, zonder zijn heiligheid te verloochenen. Het oordeel werd noodzakelijk, tenzij God zijn heiligheid prijs gaf.

Die waarheid geldt voor alle tijden. Na Israël is de gemeente, als verantwoordelijke bruid van Christus, dezelfde weg opgegaan; zij heeft zichzelf prijsgegeven en zal onder hetzelfde oordeel vallen. Dat oordeel zal echter veel verschrikkelijker wezen dan dat van Israël, omdat de grootte ervan evenredig zal zijn aan de vele bewijzen van genade, die de gemeente ontvangen heeft. Israël heeft onder de wet gefaald, de verantwoordelijke gemeente onder de bedeling der genade. Na deze afval van Israël onder de bedeling van de wet, zal het onder het nieuwe verbond weer in genade aangenomen worden, een genade zoals het die nooit gekend heeft. Voor de gemeente in haar verantwoordelijkheid is er geen verwachting meer. Nadat zij de genade, die de hoogste openbaring is van het wezen Gods, verworpen heeft, blijft er voor haar geen redmiddel meer over, alleen het oordeel van God wacht haar. De verantwoordelijke gemeente is op weg "de grote hoer" te worden, "de moeder van de gruwelen der aarde", wier eindoordeel uitgedrukt wordt in het woord: "Gevallen, gevallen is het grote Babylon!" (Openb. 17:1,5; 18:2).

Jizreël

Hosea nam dus als vrouw Gomer, wier gedrag een beeld was van dat van het volk. Zij was de dochter van Diblaïm, hetgeen "dubbele omhelzing"² betekent. Die naam schijnt een zinspeling te zijn. Van zijn oorsprong af had Israël onder twee tegengestelde invloeden gestaan: die van zijn vleselijke natuur, en die van de heiligheid des Heren. Kon daarvan een vermenging - iets dat noch geheel en al goed, noch geheel en al verkeerd was - het resultaat zijn? Onmogelijk! "De verderfelijke beërft de onverderfelijke niet."

De eerste zoon van Gomer was Jizreël. "De Here zeide tot hem: Noem hem Jizreël, want het zal niet lang meer duren, of Ik zal de bloedschuld van Jizreël bezoeken aan Jehu's huis en een einde maken aan het koninkrijk van het huis Israëls. Te dien dage zal het geschieden, dat Ik Israëls boog verbreken zal in het dal van Jizreël" (vs. 4, 5).

Deze naam herinnert aan de moord die Jehu begaan had op Ahazia, de koning van Juda en op zijn 42 broers (2 Kon. 9:27; 10:14). God had wat Jehu aan het huis van Achab had gedaan, goedgekeurd en hem daarvoor zelfs beloond. Eerst ongeveer 80 jaar later vernemen we Gods gedachten over de moord op de koning van Juda en op zijn broers. Dit is een leerrijk beginsel aangaande de wegen Gods. Zolang de mens zich in dienst stelt om de raadsbesluiten van God uit te voeren, kan hij diens goedkeuring verwerven, wat ook de geheime beweegredenen van zijn nart mogen zijn, als hij er zich maar niet tegen verzet. Doch de verborgen motieven waardoor hij gedreven werd, toen het scheen alsof hij alleen voor God zijn werk deed, zullen eens aan het licht komen. Het geweld of de huichelarij, die onder de dekmantel van gehoorzaamheid verscholen lagen, zullen op de oordeelsdag evenmin aan Gods alziend oog ontkomen, als zij het heden doen. Er komt een tijd dat Gods geduld een einde neemt. De redenen, die Jehu zo goed in zijn hart had weten te

² Of 'dubbele honingkoek' – 'twee koeken'

verbergen voor de ogen van de trouwe Jonadab, door ze te versieren met de naam van "ijver voor de Here" (2 Kon. 10:15, 16), kwamen in de profetie van Hosea aan het licht. De besten konden zich er in vergissen, maar men bedriegt God niet. jaren mogen vergaan, maar dag en uur der vergelding komen, misschien heel langzaam, maar met zekere, onontkoombare schreden. Was het niet evenzo gegaan in de geschiedenis van Saul en de Gibeonieten? Het scheen alsof God na zoveel jaren vergeten had, wat Hij zelfs niet had laten optekenen. De driejarige hongersnood leerde het Israël wel anders (2 Sam. 21).

De naam Jizreël is hier synoniem met *verbreking*: de boog van Israël (zijn macht) zal verbroken worden in het dal van Jizreël. Met het huis van Jehu heeft het rijk der tien stammen kracht en betekenis verloren en God hield geen rekening meer met wat er overbleef.

Lo-Ruchama en Lo-Ammi

Maar het ging niet alleen om het koningschap. In wat Voor toestand bevond zich het volk zèlf onder de opvolgers van Jehu? Gomer kreeg een dochter en God zei: "Noem haar Lo-Ruchama, want Ik zal mij voortaan niet meer over het huis Israëls ontfermen, dat Ik hun iets vergeven zou" (vs. 6). De beker was vol. Ten aanzien van Israël berouwde het de Here niet meer. Doch over het huis van Juda wilde Hij zich nog ontfermen en hen verlossen (vs. 7), - hetgeen Hij, zoals we zagen, tweemaal tevergeefs aan het huis Israël gedaan had -, want het eindoordeel was nog niet uitgesproken over het geslacht van David.

Gomer ontving een tweede zoon. Toen zeide Hij: "Noem hem Lo-Ammi (niet mijn volk), want gij zijt mijn volk niet en Ik zal de uwe niet zijn" (vs. 9).

Zo werd elke band tussen God en zijn volk verbroken. Israël werd verworpen en we merken hierbij op, dat God geen uitzondering meer maakte ten gunste van Juda, zoals Hij dat

deed bij Lo-Ruchama. Het vonnis strekte zich hier uit over de grenzen van Efraïm heen. Op het ogenblik, waarop dit oordeel uitgesproken werd, waren de levende betrekkingen met het *hele* volk reeds verbroken. Zij zouden weldra plaats maken voor de eenvoudige wegen van Gods voorzienigheid, zoals we die leren kennen in het boek Esther, tot op de dag van Israëls herstel. Het schijnt alsof God met de uitspraak: "Gij zijt mijn volk niet", zich definitief van hen heeft afgewend. Ongetwijfeld, indien God niet *God* was, en indien zijn heerlijkheid gegrond zou zijn op zijn oordelen in plaats van op zijn genade, zou er van herstel geen sprake kunnen zijn. God is Rechter en zondaars zijn ontzettend schuldig, wanneer zij daarmee geen rekening houden.

Gods onberouwelijke beloften

Maar Hij is ook de God der beloften en die beloften zijn onberouwelijk. Dat zien we ook in het vers 10 ten aanzien van Israël: "Eens echter zullen de kinderen Israëls talrijk zijn als het zand der zee, dat niet te meten of te tellen is". De profeet - en dat is heel merkwaardig - herinnerde hier niet aan de beloften in Bethel aan Jacob gedaan: "En uw nageslacht zal zijn als het *stof der aarde*" (Gen. 28:14), maar aan die welke God aan Abraham deed na het offer van Isaäk: "Ik zal u rijkelijk zegenen, en uw nageslacht zeer talrijk maken... *als het zand aan de oever der zee*" (Gen. 22:17).

Aan deze belofte heeft Jacob de Here herinnerd, voordat hij de Jabbok doorwaadde: "Gij toch hebt gezegd: Ik zal u zeker weldoen en uw nageslacht maken als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld kan worden" (Gen. 32:12). Op grond van het offer van Christus zal de genade van God ten slotte zegevieren en op dat offer rusten zijn onveranderlijke beloften. De wet, zo lang daarna gekomen, kan ze onmogelijk te niet doen. De God der beloften kan niet liegen, noch Christus, de opgestane Isaäk, in wie alle beloften "ja en amen" zijn, verloochenen. Maar de profeet vermeldde een nog veel schoner belofte dan die van "het zand der zee": "En ter plaatse

waar tot hen gezegd wordt: Gij zijt mijn volk niet - zullen zij genoemd worden kinderen van de levende God" (vs. 10b). Deze passage ziet op de gelovigen uit de volken en niet op Israël, zoals Gods Geest ons in Romeinen 9 leert. Is het niet merkwaardig, dat wij zonder het onderricht in dit vers nooit de gedachten van God ten aanzien van de heidenen zouden hebben ontdekt? In Romeinen 9:24-26 citeerde de apostel twee verzen uit Hosea om te laten zien, dat God "vaten der barmhartigheid" geroepen heeft namelijk ons, "niet alleen uit de Joden, maar ook uit de volken". De eerste aanhaling, in Romeinen 9:25: "Ik zal niet mijn volk mijn volk noemen, en de niet-geliefde geliefde", is ontleend aan Hosea 2:22. Deze woorden hebben uitsluitend op Israël betrekking. De apostel Petrus gebruikte ze toen hij zich tot de bekeerde joden richtte: "gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt, die geen barmhartigheid ontvangen hadt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt" (1 Petr. 2:10). Petrus toonde deze gelovigen uit de joden, dat zij nu reeds bezaten wat er voor de toekomst aan het gehele volk beloofd was: dat zij het recht hadden zich het volk van God te noemen en dat zij met Hem verbonden waren op grond van louter genade.

Zonen van de levende God

De tweede plaats, in Rom. 9:26, is genomen uit Hosea 1:10, en die slaat op ons. De apostel schreef: "En het zal zijn ter plaatse, waar tot hen gezegd werd: Gij zijt Mijn volk niet, daar zullen zij zonen des levenden Gods genoemd worden."

In de toekomst zullen de zonen van Israël vernemen, dat God in hun plaats voor Zich een volk verwekt heeft, dat een nieuwe titel draagt: "Zonen van de levende God". Het komt mij voor, dat deze naam een heel bijzondere betekenis heeft. In het oude testament schijnt de naam van de levende God, de God van Israël, die het leven in *Zichzelf* bezit, in tegenstelling te staan met de goden zonder leven, de afgoden van de volken. In het nieuwe testament wordt Christus "de Zoon des levenden Gods" genoemd (Matt. 16:16). Hij is verklaard als Gods Zoon in kracht

door de opstanding der doden. Krachtens de opstanding van Christus en door de uitstorting van de Heilige Geest staat de gelovige in dezelfde betrekking tot God als zijn Heer en zaligmaker. Hij is een zoon, een kind van God, van de levende God. Dit lijkt mij de betekenis van deze uitdrukking in Romeinen 9:26 te zijn. Dit vers richt zich tot de volken, waarvan wij deel uitmaken, en verkondigt de nieuwe relatie waarin wij door de opgestane Christus met God gebracht zijn. Ongetwijfeld is de profeet Hosea niet doorgedrongen tot de verborgenheid van de gemeente. Deze was onbekend in het oude testament, maar we mogen zeggen, dat deze verborgenheid opgesloten ligt in de woorden: de levende God. Deze titel was aan alle profeten bekend, doch hier geopenbaard voor de toekomstige tijd, waarin de gemeente zou worden gebouwd op de Heer als de Zoon van de levende God.

Een dag van rijke zegen

"Dan zullen de kinderen van Juda en de kinderen van Israël zich bijeen scharen, één hoofd over zich stellen, en optrekken uit het land, want groot zal de dag van Jizreël zijn" (vs. 11). De profeet ging daarna van de zegen voor de volken over tot de toekomstige bijeenvergadering van heel Israël. Juda, waarmee God nog geduld oefende, zou na de tien stammen verstrooid worden. Maar zo zal het niet voor altijd zijn. Er zal een tijd komen, waarin Juda en Israël samengevoegd zullen worden. Juda (de twee stammen) en Israël (de tien stammen) zullen één hoofd over zich stellen; samen zullen ze de heerschappij erkennen van de Messias die Juda had verworpen. Dan zullen deze in vijandschap levende broederstammen verenigd staan onder Christus, hun Hoofd, Hogepriester en Koning op zijn troon, voortaan hun leidsman. "Zij zullen optrekken uit het land". De betekenis van deze woorden schijnen te zijn, dat zij uit het land Kanaän zullen opkomen als een overvloedige oogst. "Want groot zal de dag van Jizreël zijn", voegde de profeet er onmiddellijk aan toe. Dan zal Jizreël, plaats van slachting en vergelding, zijn ware betekenis krijgen: "God zaait". Hij zaait en de oogst zal opkomen, maar eerst nadat het oordeel over het

volk zal uitgevoerd zijn. De dag van Jizreël, door God Zelf bepaald, zal een dag van rijke zegen wezen. Waar Hij gezaaid heeft, kan de oogst niet anders dan oneindig groot zijn. Vroeger, onder Jehu, had de mens gezaaid, en storm geoogst. Maar wanneer God zal zaaien, zal Hij de rijpe vrucht van zijn werk oogsten, een volk vast aaneen verbonden onder een Goddelijk hoofd. Dan zal in waarheid gezegd worden: Groot is de dag van Jizreël!

Overzicht

In dit hoofdstuk hebben we dus een belangrijk overzicht gevonden van het verleden en de toekomst van Israël en Juda. De hele profetie van het oude testament wordt daarin in weinig woorden samengevat:

- a. het volk dat God verlaten heeft en de oordelen die daarvan het gevolg zijn;
- b. het (tijdelijk) verbreken van alle betrekkingen tussen God en het volk;
- c. God houdt op met Zich over het huis van Israël te ontfermen, omdat het volk elke verbinding met Hem heeft verbroken;
- d. de volken ontvangen deel aan de zegeningen van het nieuwe verbond, als vrucht van de opstanding van Christus, die door Israël verworpen is;
- e. God hervat de betrekkingen met Israël; Christus wordt als Messias erkend, verenigt het volk na de verstrooiing en doet een overvloedige oogst opkomen op de vernieuwde aarde.

Hoofdstuk 1:12 - 2:22 - Verwerping van Israël en zijn herstel zegeningen in het duizendjarig rijk

Het getrouwe deel van het volk

Het laatste vers van hoofdstuk 1 behoort eigenlijk bij hoofdstuk en is in andere bijbelvertalingen daar dan ook bijgevoegd.

We lezen daar: "Zegt tot uw broeders: Ammi, en tot uw zusters: Ruchama" (hfdst. 1:12). Dit schijnt betrekking te hebben op de hoop die aan Israël in het vers 11 van hoofdstuk 1 gegeven is. Het is alsof de profeet wilde zeggen: Het is nu al mogelijk het karakter van een overblijfsel te verwezenlijken. Maar in een nog niet nader bepaalde toekomst zullen er getrouwen zijn, die elkaar zullen herkennen als behorende tot het volk van God, als dezulken die barmhartigheid verkregen hebben. Alleen deze aan God trouw gebleven joden, één in de gelukkige wetenschap dat zij de Here toebehoren en in zijn gunst staan, zullen "hun moeder aanklagen" (vs. 1), de overspelige vrouw, het afvallige Israël, dat "niet de vrouw van de Here is en van wie Hij de man niet is". Zij zijn uit God, omdat de geest der profetie hen verwekt heeft. Maar aangezien zij wel moeten erkennen dat het afgodische Israël hun moeder is, gaan zij als het ware een proces met haar aan om aanspraak te kunnen maken op hun aandeel in de heiligheid van God. Voor het laatst wordt het volk door zijn eigen kinderen, die de Here toebehoren, aangemaand van zijn slechte wegen terug te keren. Zouden ze dit niet doen, dan zou God het ontbloten, d.w.z. het alle voorrechten die Hij het geschonken had, ontnemen en het in de afschuwelijkheid van zijn overspel laten, om zonder vergeving aan het oordeel prijsgegeven te worden (vs. 2 en 3). Dan zouden zijn zonen, die *niet* het karakter van

het gelovig overblijfsel aannamen, Lo-Ruchama (ik zal mij niet ontfermen) zijn, want zij waren de vrucht van overspel.

Er zullen dus in de toekomst nakomelingen van Israël zijn uit overspel geboren en kinderen uit God geboren, tegen wie gezegd wordt: "Gaat weg uit haar midden, reinigt u, gij die de vaten des Heren draagt" en: "gij zult mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Here de Almachtige" (Jes. 52:11, 2 Kor. 6:18).

Israël en Rebecca

Dat God Israël moest verlaten was het gevolg van een ongeremde wil, die het hart er toe dreef eigen lusten te volgen, in strijd met Gods gedachten: "Ik wil achter mijn minnaars aangaan, die mij mijn brood en water, mijn wol en vlas, mijn olie en drank geven" (vs. 4b). Het ontrouwe volk sprak alsof deze dingen hen toebehoorden door de vrijgevigheid van de wereld, waarvan ze het wilde ontvangen.

"Ik wil gaan!" Wat een verschil tussen deze eigenwilligheid en de wens van Rebecca, die op de vraag van haar ouders ook antwoordde: ik zal gaan. Wat deerden haar vermoeidheid, ontbering, een woestijn zonder brood, zonder water, zonder olie en zonder wijn. Ik zal gaan! Geen enkel voordeel dat de voorrechten van het ouderlijk huis zou vergoeden, niets dat beantwoordde aan de gewoonten van haar land of aan de verlangens van haar hart. In die woestijn was alles tegen haar en toch zei zij: Ik zal gaan! Dat kwam omdat er voor haar aandacht een persoon stond in wie zij haar vertrouwen gesteld had, in wie zij geloofde, hoewel ze hem niet zag en die zij liefhad zonder hem te zien: Isaäk. Om bij hem te komen, geleid door de Heilige Geest, die haar niet in de woestijn zou verlaten, stemde ze er in toe om hen, die haar het liefste waren, het ouderlijk huis, achter te laten en alle ontberingen te verdragen. Ze wilde bij hem komen als een reine kuise maagd, zijn liefde waardig. Het is goed er op te letten, dat niet Rebecca Isaäk als echtgenoot koos. Hij heeft haar gekozen en voordat zij zich geheel aan hem wijdde, gaf hij haar reeds de bewijzen van zijn eigen liefde. Zo is de eerste liefde, de liefde van de bruidegom,

die het hart van de bruid veroverd om haar tot zich te trekken. Israël had die liefde gesmaakt aan het begin van zijn geschiedenis toen het uit Egypte verlost was en in de woestijn achter de Here aanwandelde (Jer. 2:1-3). Het heeft die liefde verloren, toen het "achter zijn minnaars aanging" (vs. 4). Het zal die liefde pas later in de weg van bekering terugvinden (vs. 14-17). Wat een verschil tussen het overspelige Israël en Rebecca!

God vergeten

Israël heeft gezegd: "Ik wil achter mijn minnaars aangaan." Dat waren Assyrië en Egypte. Het gaf zich aan hen over vanwege de aardse voordelen, die het dacht te trekken door zo te handelen. Het zag niet in, dat het zelfs deze tijdelijke voordelen van God ontving: "Zij echter beseft niet, dat Ik het ben, die haar het koren, de most en de olie heb gegeven". En, wat nog erger is, zij maakte van de door God gegeven rijkdommen afgoden voor zichzelf, "die haar het zilver rijkelijk geschonken heb en het goud, dat zij voor de Baäl gebruikt hebben" (vs. 7).

Maar de Schepper zou haar deze gaven weer afnemen en dan zou zij zien, of ze van haar minnaars kwamen: "Daarom zal Ik mijn koren weer wegnemen in de oogsttijd, en mijn most in het seizoen, en wegrukken mijn wol en mijn vlas, die haar naaktheid moeten bedekken" (vs. 8). God ontnam haar de aardse goederen, zij werd in de ogen van de volken vernederd (vs. 9). De plechtige feesten, alle uiterlijkheden van haar eredienst, werden van haar afgenomen (vs. 10). De duidelijke tekenen van de gunstbewijzen des Heren, vreugde en aardse overvloed, ontvielen haar; ze werd de prooi van haar vijanden (vs. 11). God zou wraak nemen over haar afgoderij, want zij "vergat Mij, luidt het woord des Heren" (vs. 12).

Dit beeld van Israëls toestand is ook een schildering van de huidige toestand van het naamchristendom. Men zoekt de wereld en haar voordelen, haar rijkdom en voorspoed, het aangename bestaan dat zij verschaft, zonder te vragen naar de God aan wie deze dingen toebehoren. Men gebruikt ze ter

vervulling van eigen begeerten, in plaats van alles prijs te geven om de Heer Jezus na te volgen.

Soms roept de ontgoochelde ziel, ziende dat "haar minnaars" haar niet meer bieden wat zij begeert en nadat zij tevergeefs de dingen heeft nagejaagd, die satan haar heeft voorgespiegeld, uit: "ik wil heengaan en terugkeren tot mijn eerste man, want toen had ik het beter dan nu" (vs. 6). Laten we niet menen, dat dit een beschrijving is van dat wat er in het hart van de verloren zoon omging: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan". Gelukkig zij, die onder de drukkende last van hun ontgoocheling en ellende ten slotte gevoeld hebben, dat er voor hen geen andere uitweg is dan zich te werpen in de armen van de Vader, die zij onteerd hebben. Gelukkig zij, die berouwwol tot hem terugkeren en tot hem zeggen: " Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u!" Hier vinden we echter geen enkel berouw. De afkeer, het walgen van de zonde, de moedeloosheid kunnen de zielen er toe brengen toevlucht te zoeken bij de godsdienst en naar levensverandering te verlangen, maar deze verandering kan slechts verkregen worden na oprechte bekering tot God.

Geen ware bekering

Het hart van het volk Israël was nog niet vervuld met afschuw voor de afgoden. Het vermoedde niet welk een verschrikkelijke persoon zich achter de Baäls verborg. Ogenschijnlijk is een afgod niets; de mens probeert zich wijs te maken, dat het van weinig betekenis is, wanneer hij zich aan zijn begeerten overgeeft, als ze hem maar niet verlagen. Het is echter de vraag of hij wel beseft dat demonen zich verschuilen achter elk van die begeerten (1 Kor. 10:20).

We zeiden reeds dat de woorden van Israël in vers 6 geen echte bekering uitdrukken. De walging, de leegte, die begeerten achterlaten welke nooit bevredigd worden door het bezitten van de verlangde dingen; de hoop iets beters te vinden door zich tot God te keren; het besluit om het verkeerde na te laten; dit alles is nog niet het ware "Ik zal opstaan" van de verloren zoon. Men moet, evenals hij, opstaan en tot de Vader gaan. Dat heeft

Israël niet gedaan, het zei alleen: "toen had ik het beter dan nu". Het kwam niet in het hart van het volk op, dat het tegen de Here gezondigd had. En toch, alleen de overtuiging God in zijn liefde te hebben beledigd, toen Hij alles voor ons gedaan had, brengt ons tot bekering. Er zou echter een ogenblik komen waarop God alles zou wegnemen, zelfs de godsdienstige vormen (vs. 10), die Israël aanpaste aan duivelsdienst en onreinheid. Zo zal het ook gaan met het naamchristendom. De uiterlijke vormen zijn nog tot heden blijven bestaan, maar die zullen weldra in een algemene afval verzwolgen worden. Van dat ogenblik aan zal de God, aan wie men zo lichtvaardig de rug toegekeerd heeft, onvindbaar zijn!

Een uitzicht vol genade

Ondanks de ongehoorzaamheid, de zonden en de afval van het volk, opende God voor Israël een uitzicht vol genade, dat we in de verzen 13 tot 16 vinden.

"Daarom zie, Ik zal haar lokken en haar leiden in de woestijn, en spreken tot haar hart. Ik zal haar aldaar haar wijngaarden geven, en het dal Achor maken tot een deur der hoop. Dan zal zij daar zingen als in de dagen van haar jeugd, als ten dage van haar uittocht uit Egypte. "En het zal te dien dage geschieden, luidt het woord des Heren, dat gij Mij noemen zult: mijn man, en niet meer: mijn Baäl (mijn heer). Ja, Ik zal de namen der Baäls verwijderen uit haar mond; hun naam zal niet meer genoemd worden".

Dat zal zijn als een nieuwe lente, een nieuw begin van de geschiedenis van Israël, d.w.z. van de tien stammen, waarover het hier in het bijzonder gaat. God zelf zal hen lokken en in de woestijn leiden om hen te zegenen. Het volk zal terugvinden wat het vroeger gekend heeft, toen het door de genegenheid van zijn jeugd, de liefde als in de bruidstijd, bij de uittocht uit Egypte Jahweh volgde in een onbezaaid land (Jer. 2:1-3). Maar helaas! Israël had die eerste liefde verlaten om de afgoden, de Baäls, na te lopen en die als heren en meesters te dienen. Was er dan geen enkele hoop meer deze liefde terug te vinden? Niet

voor het volk in zijn geheel, evenmin als voor het geheel van de tegenwoordige belijdende christenheid. Slechts een overblijfsel van Israël zal de eerste liefde kunnen terugvinden, de gelukkige gemeenschap met de man (vs. 15). "Want, al ware uw volk, o Israël, als het zand der zee, een rest daaronder zal zich bekeren" (Jes. 10:22). Dit overblijfsel zal in de woestijn beproefd, geoordeeld en gereinigd worden, opdat het de weg van zegen weer terug vinden zal en opnieuw in het bezit van zijn land zal komen (Jes. 11:11-16; 27:12, 13; Ezech. 20:10-38; Zach. 10:7-12; Sef. 3:10). In deze beproeving zal een groot aantal van hen, die zich met het overblijfsel op weg begeven zal, geoordeeld worden en nimmer het land van belofte aanschouwen. Het zal een herhaling zijn van de geschiedenis van het volk, dat duizenden jaren geleden uit Egypte trok, waarvan de lichamen in de woestijn gevallen zijn. Doch evenals toen zal een overblijfsel behouden worden: "de Here zal spreken tot haar hart" (vs. 13). Efraïm zal zijn wijngaarden terugkrijgen (vs. 14), evenwel niet zoals in het verleden, om zijn vreugde in dronkenschap te zoeken, en hoe dikwijls wordt daarover niet door de profeten gesproken! (Jes. 28:1-4, enz.). Neen, het zal zijn blijdschap terugvinden in de gemeenschap met zijn God. "Ik zal haar aldaar haar wijngaarden geven" (vs. 14), zegt de Here. Dit herstel zal geheel en al te danken zijn aan de genade. De Here zal het lijden in de woestijn gebruiken om dit resultaat te bereiken. Maar zoals bij elk herstel, zal het ook dan niet anders gebeuren dan na oprechte bekering. De verloren eerste liefde kan slechts in die weg hervonden worden. Zo is het geweest, zo is het nu en zo zal het altijd zijn bij iedere waarachtige bekering. Wij vinden hier dan ook: "Ik zal haar het dal Achor maken tot een deur der hoop" (vs. 14). Het dal van Achor (Joz. 7:19-26), d. w. z. het dal van beroering, van oordeel over het kvvaad, was de plaats waar Achan, die door het verbodene te nemen beroering bracht over Israël, gestenigd en verbrand was geworden. Niet alleen hij, ook zijn zonen en dochters, al zijn vee, met alles wat hij zich toegeëigend had, trof dit lot, om de hitte van de toorn des Heren af te wenden.

Door de oordelen heen

Efraïm (de tien stammen), zal gedurende de terugkeer naar Palestina het verschrikkelijk oordeel des Heren over het volk, waarvan het deel uitmaakt, bijwonen. Dit zal Efraïm doen denken aan het gebeurde in het dal der versterking en ernstig tot zijn geweten spreken. Voor dat deel van het volk, dat de oordelen overleeft, het overblijfsel, wordt dan datzelfde dal tot een deur der hoop en opent de weg naar de uiteindelijke verlossing. Eerst dan zal het uur van een nieuwe jeugd voor de tien stammen geslagen zijn. "Dan zal zij (de bruid) daar zingen als in de dagen van haar jeugd, als ten dage toen zij trok uit Egypte" (vs. 14). Het overblijfsel van Israël zal opnieuw verstaan hoe lieflijk de liefdebanden zijn die het met de Here verbinden, hoe zalig het is Hem "mijn man" te noemen en niet meer "mijn heer", een naam die de tien stammen aan de Baäls gaven, want "heer" en Baäl" zijn hetzelfde woord. Zij hadden zich aan Baäl overgeleverd, aan de duivel, die achter deze afgod verborgen was. Dan zullen ze ook de namen der Baäls zelfs niet meer noemen (vs. 16). Wat een genade! Zoals de Here in die dag de ongerechtigheid van Israël niet meer gedenken zal, zal Israël niet meer denken aan de naam van zijn valse goden! Het verleden, satans slavernij, zal verdwenen zijn en plaats gemaakt hebben voor de hernieuwde, gezegende betrekkingen met God, zo lang miskend, zo lang veracht. Die toekomst van Efraïm is voor ons, gelovigen, het heden. God zegt ons zelf, dat Hij onze zonden nimmermeer gedenkt, noch onze ongerechtigheden. Op grond van het voor ons gestorte bloed van Christus kunnen wij voor God verschijnen zonder enig geweten van zonde. Deze heerlijke wetenschap en zekerheid verbindt onze harten aan Hem, aan wie wij al die zegen te danken hebben. Hem te kennen, wordt de bron van al onze blijdschap, van al onze activiteit. Het is de eerste liefde. Hebben we haar verlaten? Laten we ons dan bekeren en "de eerste werken" doen, opdat Hij, die tussen de gouden luchters wandelt, niet met zijn straffende hand zal moeten komen om zijn doel te bereiken (Openb. 2:4-5).

Toekomstige zegeningen

Nadat de bekering van Israël in de voorgaande verzen beschreven is, vinden we in de verzen 17-22 een voorstelling van de zegeningen van het duizendjarig rijk. "Te dien dage" (vs. 17) zal de Here al de instrumenten van zijn oordelen tot rust brengen: wild gedierte, roofvogels, gifslangen. "Hij zal boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken", waarmee de verschillende vijanden, die God zo dikwijls verwekt had om dit volk te kastijden, bedoeld worden. Israël "zal veilig wonen". Het volk dat het oor gesloten had voor zijn Messias, toen deze tot hen gekomen was om te zeggen "Ik zal u rust geven", zal eindelijk door bekering als het resultaat van de grote verdrukking, rust vinden. "Ik zal u Mij tot bruid werven voor eeuwig; Ik zal u Mij tot bruid werven door gerechtigheid en recht, door goedertierenheid en ontferming; Ik zal u Mij tot bruid werven door trouwen gij zult de Here kennen" (vs. 18 en 19). Israël zal dan de Here kennen, want zijn verbintenis met Hem zal alleen gegrond wezen op zijn genade. Gerechtigheid en goedertierenheid zijn dan voor altijd aan elkaar verbonden. Het volk zal met God in gemeenschap zijn op grond van gerechtigheid, gebaseerd op het oordeel, en van goedertierenheid die op liefde berust.

Dat alles hebben wij, gelovigen, gevonden bij het kruis van Christus. In de toekomst zal dit het deel van Israël zijn, het zal het fundament vormen van de glorieuze heerschappij van Christus op aarde. "Gerechtigheid en recht zijn de grondslag van uw troon, goedertierenheid en trouw gaan voor uw aangezicht henen" (Ps. 89:15). "Ik zal u Mij tot bruid werven door trouw" (vs. 19). Ook zijn trouw zal een van de kenmerken zijn waarop God zijn betrekkingen met het volk kan vestigen en handhaven. Hij zal echter ook zijn volk dit karakter schenken, opdat het met Hem in gemeenschap kan verkeren. Deze trouw hangt volkomen af van de genade, want deze laatste alleen bewerkt wat wij voor God zijn en wat Israël eens voor Hem zal wezen. En dan zal Israël kunnen zeggen: Ik ken de Here! (vs. 19).

Een grote verandering

"Het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhoren zal, luidt het woord des Heren: Ik zal de hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren, en de aarde zal het koren, de most en de olie verhoren, en die zullen Jizreël (God zaait) verhoren. Dan zal Ik haar voor Mij zaaien in het land, en Mij ontfermen over Lo-Ruchama, en tot Lo-Ammi zeggen: Gij zijt mijn volk. En hij zal zeggen: Mijn God!" (vs. 20-22).

We vinden hier de volle zegeningen op aarde tijdens het duizendjarig rijk. We kunnen in dit gedeelte vanaf vers 17 drie dingen opmerken:

1. Er komt een eind aan onheil en kwaad, als uitwendige instrumenten van het oordeel; op een andere plaats lezen we dat satan, die ze in het werk stelt, voor duizend jaar gebonden zal zijn (Openb. 20:1-3);
2. het boze wordt uit het hart van het volk weggenomen, het wordt vervangen door een nieuw hart, door het kennen van God. Dat is het nieuwe verbond, waarvan jeremia ons spreekt, en dat alleen op genade berust (Jer. 31:31-34; Hebr. 8 ; 10-13);
3. de schepping, die voorheen onderworpen was aan de "slavernij der verderfelijkeid" wordt vrijgemaakt om "de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods" te genieten (Rom. 8:19-21).

Een schone harmonie zal er zijn tussen hemel en aarde in zaaiing en oogst. Jizreël zal niet meer de plaats van moord en slachting wezen, maar aan zijn naam: "God zaait" beantwoorden. ja, God zal zaaien, daar waar eens de gewelddaden van de mens en de oordelen Gods plaats vonden. Het zaad, dat in de door Hem toebereide aarde valt, zal honderdvoudig vrucht dragen. Het volk zal de zegeningen van koren, most en olie, die het eerst bij de volken had gezocht (vs. 4), maar die God daarna weggenomen had (vs. 8), weer terug ontvangen onder de regering van de Middelaar, de ware

Melchizedek, die het volk in de naam des Heren zal zegenen en God namens het volk zal loven. Dan zal Israël door het geloof tot de zegen van Abraham komen, het zal door en voor God in zijn land gezaaid worden. Lo-Ammi zal worden: Mijn volk; Lo-Ruchama: Voorwerp van ontferming. En Israël zal zeggen: Mijn God! Wederkerig vertrouwen, wederkerige liefde, overvloedige blijdschap in de gemeenschap met God zullen er zijn. Al deze dingen zullen het deel zijn van het bekeerde en herstelde Israël. Zij zijn het nu reeds van de gelovigen op grond van de gemeenschap met de Zoon en met de Vader, die inniger en kostelijker is dan die van Israël met zijn God! (1 Petr. 2:10).

Hoofdstuk 3 - God doet Israël Christus, zijn ware Koning, door bekering vinden

Genot zoeken buiten God

Opnieuw kreeg de profeet opdracht een symbolische daad te verrichten. Hij moest een vrouw beminnen, die hoewel zij reeds door een man geliefd werd - de profeet stelt hier de Here voor, - overspelig was en trouweloos de wettige banden verbrak, die haar met haar man verbonden. Zo was het met de kinderen Israëls eveneens geweest. De Here had hen liefgehad, zij hadden Hem verlaten om andere goden na te volgen. Zij hadden "de druiven koeken" bemind (vs. 1), menende dat overspel hun dit feestgerecht zou verschaffen en de Here zou weigeren het hun te geven. Toch was het David, die ze aan het volk had uitgedeeld, Salomo die ze aan zijn geliefde bruid gegeven had, én Gods Woord laat nergens zien, dat ze door iemand anders dan de koning werden uitgereikt (2 Sam. 6:19; 1 Kron. 16:3; Hoogl. 2:5). Weliswaar gaf de koning naar Gods gedachten ook ander, krachtiger voedsel dan dit heerlijke gerecht, maar daarmee hield Israël geen rekening. "Zij beminnen de druivenkoeken". De vijand had hun wijs gemaakt, dat zij een onafgebroken feest zouden vinden, ver van de God, die zij verzaakten. Deze dwaling vinden we in alle tijden. Het natuurlijke hart van de mens zoekt niet altijd bevrediging in grove verontreiniging; het wenst ook verfijnd genot, hoogstaande intellectuele genoegens en poogt van zijn leven een feest voor het verstand te maken. Om dit alles te krijgen en te bereiken wendt hij zich tot de wereld en verlaat God, vergetend dat de ware kennis en werkelijke vreugde slechts te vinden zijn in de gemeenschap met de Heiland.

Een hopeloze toestand

De prijs waarvoor de profeet de overspelige vrouw kocht, was eigenlijk heel gering: 15 zilverstukken en 1 ½ homer gerst. Uit de bijvoeging van de anderhalve homer gerst is af te leiden, dat hij heeft moeten loven en bieden om haar goedkoop te verkrijgen. Hij had inderdaad geen enkele waarde in zichzelf; de liefde van hem die haar verworven had, maakte haar alleen waardevol. Hoe het ook zij, deze vrouw behoorde hem toe, omdat hij haar gekocht had en betaald en zo had hij recht op haar. Hij kon haar toekomstig leven naar eigen wens regelen, daarbij rekening houdend met haar vorig gedrag: "Vele dagen zult gij blijven zitten; gij zult geen ontucht bedrijven, geen man toebehoren, en ook ik zal tot u niet komen. Want vele dagen zullen de Israëlieten blijven zitten zonder koning en zonder vorst, zonder offer en zonder gewijde steen, zonder efod of terafim" (vs. 3 en 4). Dit zou in de eerste plaats de tien stammen overkomen. Van hun wegvoering af waren ze zonder vorst, zonder afgoden, zonder gemeenschap met God.

Zo was het niet gesteld met Juda, dat na de ballingschap wel vorsten en regeerders heeft gehad en zekere betrekkingen met God heeft bewaard. Het lot van Efraïm werd pas Juda's deel, nadat het de gezalfde des Heren had verworpen en gekruisigd. Van dat ogenblik af verkeerden beide delen van het volk in overeenkomstige, zo niet gelijke, omstandigheden. Geen koning meer, geen eredienst, geen middel om de Here te raadplegen; anderzijds ook geen openbare of slaafse afgoderij, maar een schoongeveegd en versierd huis, dat slechts wacht... op de zeven boze geesten, bozer dan de eerste (Matt. 12:44, 45).

Aan deze troosteloze toestand zal evenwel een einde komen: "Daarna zullen de Israëlieten zich bekeren, en de Here hun God, zoeken, en David hun koning, en bevende komen tot de Here en tot zijn heil - in de dagen der toekomst" (vs. 5). Israël zal zich dus bekeren, zich tot God wenden en Christus, de ware David, die het eerst verworpen had, als koning erkennen. Twee dingen zullen in het hart van het herstelde volk overheersen: de

vreze des Heren en het bewustzijn van zijn liefde, naar het woord van de profeet: "Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt" (Ps. 130:4).

Samenvatting

Wanneer we deze drie hoofdstukken nog eens samenvatten, zien we, dat Hosea aan de vooravond van de verdwijning van de tien stammen aankondigde:

1. hun herstel in het land onder één hoofd (wanneer het tussentijdperk van de gemeente afgesloten zal zijn);
2. dat God zijn betrekkingen met hen weer zal opnemen onder het nieuwe verbond in het duizendjarig rijk;
3. hun terugkeer door bekering onder de scepter van David, hun ware koning, de Christus, die zij verworpen hadden.

HET RECHTSGEDING VAN DE HERE MET ISRAËL GEEN HOOP MEER VOOR EFRAÏM, GERINGE HOOP VOOR JUDA

Tweede deel - Hoofdstuk 4-10

Hoofdstuk 4 - Vreselijke moraal

De verzen 1-5 van dit hoofdstuk beschrijven de *zedelijke* en morele, de verzen 6-15 de *godsdiens*tige toestand van Israël. De eerstgenoemde toestand zag de profeet met eigen ogen. Aan de orde van de dag waren: "Vloeken, liegen, moorden, stelen en echtbreken! Men pleegt geweld, bloedbad volgt op bloedbad" (vs. 2). Zacharia, de laatste telg uit het geslacht van de moordenaar Jehu, werd door Sallum gedood en die op zijn beurt door Menahem. Menahem zaaide overal dood en verderf; zo was het ook met Pekahia en Pekah, zijn opvolgers, die eveneens een gewelddadige dood stierven. Rouw bedekte het land. Het oordeel van God, die al deze gruwelen moest aanzien, breidde zich uit van de mensen over de dieren op Israëls grondgebied. Niets beantwoordde er meer aan Gods gedachten, het was het volkomen tegendeel van het herstel, dat in hoofdstuk 2 beschreven wordt. Wanneer het hart God verlaat, verdwijnen onmiddellijk de liefde en de waarheid, die Goddelijke wezenstrekken zijn, om plaats te maken voor de vruchten van het natuurlijke hart van de mens: geweld, bederf en leugen. Het waren de kenmerken van Kains geslacht, die het oordeel van God door middel van de zondvloed over de toenmalige wereld noodzakelijk hadden gemaakt.

Zo brachten zij noodzakelijk in Israël het doodvonnis over het land en zijn levende wezens (vs. 3).

Geen enkele hoop meer

"Laat maar niemand een aanklacht inbrengen en laat maar niemand een terechtwijzing uiten, aangezien mijn aanklacht u geldt, o priester! Gij zult struikelen bij dag, en met u zal ook de profeet struikelen bij nacht, en verdelgen zal Ik uw moeder" (vs. 4, 5).

Thans geen oproep meer om te bestraffen of te twisten met dit volk. Het was te laat, zijn lot was beslist, want er bestond geen enkele hoop meer op een terugkeer. "Mijn aanklacht", liet de Here de profeet zeggen, "geldt u o priester!" Waartoe zou het dienen met Israël te twisten en het te berispen, wanneer zelfs de priester, de enige die een zoenoffer voor het volk kon offeren, als beklaagde bij het rechtsgeding betrokken was. De tijd om verzoening te doen voor het volk was voorbij, alle hulp van Godswege zou ontnomen worden aan wat er van dit volk nog overgebleven was. De natie zelf, hun moeder, zou vernietigd worden (vgl. hfdst. 2:2). Zo luidde het vonnis des Heren.

Het was echter met grote smart dat de Here Zich door middel van de profeet tot Israël richtte. "Mijn volk", riep Hij uit in de verzen 6 en 12, kort voordat Hij zei Lo-Ammi! Hoe was het met hen gesteld ten aanzien van de betrekkingen met God? De afval was algemeen, overall was de afgodendienst doorgedrongen. Juda was even schuldig als Efraïm. Zelfs kwamen de in het vers 13 genoemde karakteristieke bijzonderheden, zoals het offeren op de hoogten en onder alle groene bomen, bij Juda nog meer voor dan bij de tien stammen. Toch maakte de profeet nog enig onderscheid tussen de beide rijken: "Indien gij, o Israël, al ontucht bedrijft, laat dan toch Juda geen schuld op zich laden!" (vs. 15). In tijden van ontwaken zoals onder Hizkia, van wiens regering Hosea het begin gezien had, en later onder Josia, werden de verfoeiselen van Juda vernield en de hoogten omvergeworpen.

Vergeeten

Hoe het ook zij, God moest zeggen: "Mijn volk gaat te gronde door het gebrek aan kennis. Omdat gij de kennis verworpen hebt, verwerp ik u, dat gij geen priester meer voor Mij zult zijn; daar gij de wet van uw God vergeten hebt, zal ook Ik uw zonen vergeten" (vs. 6). In de woestijn Sinaï had de Here tot Israël gezegd, dat, indien het zijn verbond bewaarde, het Hem een koninkrijk van priesters zou zijn (Ex. 19:5 en 6). Daar Israël het verbond niet had bewaard, werd het koninklijk priesterschap weggenomen. Hoe had het kunnen dienen en aanbidden, gehandhaafd blijven in priesterlijke functies voor een God, die het helemaal niet kende? "Gij hebt de kennis verworpen", antwoordde de Here; en door dit gebrek aan kennis moest hen het oordeel treffen. Nog erger, het had "de wet van God vergeten". Die rechtvaardige en heilige wet, na haar gekend te hebben, te vergeten, alsof ze nooit bestaan had, was immers veel erger dan haar nooit te hebben gekend! God zei dan ook: "Ik zal uw zonen vergeten" (vs. 6). In welk een ellende dompelen ongehoorzaamheid en zonde toch de mens! Het was wel heel erg dat God tot zijn volk moest zeggen, dat Hij diens zonen zou vergeten. Gods bedoeling is juist om met de mens gemeenschap te hebben. Hij heeft verklaard slechts één ding te willen vergeten, namelijk: de zonden en ongerechtigheden van zijn volk!

Toestand van de priesters

Ineens, doch opzettelijk - de stijl van de profeet is immers onsamenvattend - ging Hosea nu van het priesterschap van het volk over op de priesters, die over hen gesteld waren. "Van de zonde van mijn volk eten zij, en op zijn ongerechtigheid zetten zij hun zinnen. En het wordt: zo priester zo volk" (vs. 8, 9). Ik denk dat "de zonde" hier, evenals meermalen in de Schrift, het offer voor de zonde, het zondoffer betekent.

De priesters wensten dat de ongerechtigheden van het volk menigvuldig zouden zijn, om zich des te overvloediger met hun offeranden te kunnen voeden. Tot zulk een laag peil was de

priesterlijke dienst gevallen. Het was slechts een zaak van stoffelijk voordeel geworden, een broodwinning! God moest dan ook zeggen: "Daarom zal Ik zijn wandel aan hem bezoeken en zijn handel hem vergelden" (vs. 9b). De dronkenschap, die tot ontucht leidt en die zo algemeen in Efraïm gevonden werd, nam het verstand weg en zo waren zij er mee opgehouden op de Here acht te slaan! (vs. 11). De onzinnigste bijgelovige praktijken hadden in Israël de dienst van de ware God vervangen: "Mijn volk raadpleegt zijn hout, en zijn staf moet het voorlichten" (vs. 12a). Bijgeloof komt in alle tijden voor en dat te meer naarmate de dienst van de ware God afneemt. Het is met de mens zo gesteld, dat hij een voorwerp van verering wil hebben. Indien God dat voorwerp niet voor hem is, degradeert hij zedelijk en raadpleegt zijn tafel en stok. Dat is Gods oordeel over 's mensen goddeloosheid; Hij "geeft hen over aan een verkeerde zin" (Rom. 1:28).

Het oordeel komt

God kon het oordeel niet meer opschorten. Drie ernstige uitspraken laten zien, dat God een onherroepelijk besluit had genomen ten opzichte van Efraïm: "Laat maar niemand een aanklacht inbrengen en laat maar niemand een terechtwijzing uiten" (vs. 4a) en "Ik zal aan uw dochters de ontucht niet bezoeken" (vs. 14a) en "Verknocht aan beelden is Efraïm. *Laat hem geworden!*" (vs. 17). Deze woorden gelijken op die uit het boek de Openbaring: "Wie vuil is, make zich nog vuil" (Openb. 22:11).

Maar, zoals we zeiden, dit vonnis gold niet voor Juda. "Laat dan toch Juda geen schuld op zich laden" (vs. 15a).

Hoe belangrijk is dit woord voor dat wat er nu nog overgebleven is van het christendom. Het kwaad dat de massa van de christenheid overmeesterd heeft, woedt te midden van hen die God nog als een getuigenis bewaart in deze tijd van het alom heersende ongeloof. Weldra zal dat wat nu nog overeind staat hetzelfde lot ondergaan. Hoe kunnen we ons voor besmetting bewaren? Hoe kunnen we blijven op het terrein van

zegeningen? Vroeg God grote dingen aan Juda, dat reeds aan alle kanten aangetast was door de grote afval? Neen, wanneer er zo weinig kracht is, vraagt Hij slechts om zo te zeggen een negatief getuigenis, zoals er tegen Filadelfia gezegd wordt: "gij hebt mijn naam niet verloochend" (Openb. 3:8). Sta af, is het wachtwoord, blijf verre van wat onder een schone dekmantel, onder verheven, ja heilige namen slechts ongerechtigheid en godvergetenheid verbergt.

Gilgal en Beth-Aven

"Komt dus niet naar Gilgal, en gaat niet naar Beth-Aven en zweert er niet: zo waar de Here leeft!" (vs. 15b). Deze in de geschiedenis van het volk van God zo bekende plaatsen waren na de deling van het koninkrijk door verovering uit de handen van Benjamin in die van Efraïm overgegaan. Zij lagen als een valstrik voor Juda binnen zijn onmiddellijk bereik. Gilgal herinnerde aan de overwinning over de dood door de ark van het verbond, die midden in de Jordaan werd geplaatst en zo een blijvend gedenkteken was van de intocht der twaalf stammen in Kanaän. Gilgal was de plaats van de besnijdenis, van de uittrekking van het vlees, het oordeel daarover, zonder welk oordeel het onmogelijk was bezit te nemen van het beloofde land. Gilgal was ook de plaats waarheen de Israëlieten steeds moesten terugkeren, om er het geheim van de overwinning te vinden. Maar deze verzamelplaats van het aan God getrouwe volk was voor Efraïm een stad geworden met ongewijde altaren en offeranden, een stad waar de overtredingen menigvuldig waren geworden (Hos. 9:15; 12:12; Amos 4:4; 5:5). Bethel, "huis Gods", was de plaats, waar aan Jacob beloften waren geschonken, waar hij de naam Israël gekregen had en waar de Almachtige Zich als het ware geheel opnieuw aan hem had doen kennen. Dit Bethel was echter het huis van de gouden kalveren geworden, van hun altaren en van het valse priesterschap, dat Jerobeam had ingesteld (1 Kon. 12:15-33; Amos 3:14). Hoezeer verdiende het de naam Beth-Aven, d.w.z. "huis van ongerechtigheid", een naam waarmee Hosea het driemaal brandmerkte! (hfdst. 4:15; 5:8; 10:5). In

deze plaatsen, waar Samuel, de profeet des Heren, van jaar tot jaar heenging, vond men slechts afgoderij en valse profeten. Zo was het gesteld met Efraïms eredienst. Juda moest zich daarvan onthouden. Bezat het niet in Jeruzalem de stad waar de Here zijn naam had doen wonen? En hoewel zelfs deze plaats was onteerd, mocht dat toch geen reden zijn om zich te wenden tot de afgodendienst, die de onbeschaamdheid had zich te sieren met de heilige naam des Heren.

Heeft deze zo dringende oproep, om zich niet schuldig te maken, het hart van Juda getroffen? Het volgende hoofdstuk zal ons het antwoord geven. En wat zullen heden in de christenheid zij doen, tot wie dezelfde oproep geschiedt? Komt niet naar Gilgal, en gaat niet naar Beth-Aven!

Hoofdstuk 5:1 - 6:3 - Geen hoop meer voor Juda en Benjamin het volk zal God in de grote verdrukking weervinden

Afgodische praktijken

In hoofdstuk 4:15 bezwoer de profeet Juda om zich niet schuldig te maken. Was er van die zijde wellicht nog enige verwachting? Hoofdstuk 5 helpt ons wat dit betreft uit de droom. Juda en Benjamin zullen tot dezelfde afval en onder hetzelfde oordeel als Israël komen.

De profeet richtte zich in de eerste plaats tot de priesters, vroeg daarna de aandacht van het volk en in het bijzonder van het huis des konings, ongetwijfeld van Juda, want dat van Israël was al eerder geoordeeld. "Want u gaat het gericht aan, omdat gij een strik zijt geworden voor Mizpa en een uitgespannen net op de Tabor" (vs. 1). Mizpa,³ de plaats waar het volk meermalen samenkwam en de Tabor, een centraal gelegen berg, die het gebied der tien stammen beheerste, zijn strikken voor het volk geworden, daar de priesters zich geleend hadden tot de afgodische praktijken, waaraan men zich in deze streken overgaf. Allereerst zou het oordeel dus de priesterstand treffen. Zij die door hun positie in direkte betrekking tot God stonden,

³ Noot van de schrijver. Naar mijn mening wordt hier de stad Mizpa bedoeld, die in het gebied van Benjamin lag (Joz. 18:26; 1 Kon. 15:22; 2 Kron. 16:6; Neh. 3:7) en niet het Mizpa in het Overjordaanse, dat reeds lang verlaten was. In de Schrift vindt men trouwens zes verschillende plaatsen van die naam. Het is opmerkelijk dat behalve de Tabor, alle in dit gedeelte aangehaalde plaatsen: Gilgal, Bethel, Gibeaa., Rama, Mizpa, vroeger lagen of nog gelegen waren op het grondgebied van Benjamin.

waren de meest schuldigen; zij zouden met dubbele slagen worden geslagen. Wat Efraïm en Israëel aangaat, hun toestand was voor God, die hen kende, niet verborgen (vs. 3), maar *zij kenden de Here* niet! Wat een vernietigende uitspraak! Dit volk, waaraan God Zich had geopenbaard, Zich had verbonden, dat Hij zijn heilige naam en zijn heilig wezen had doen kennen, had ontucht en onreinheid verkozen boven de vertrouwelijke gemeenschap met de Here.

Hoogmoed

Te midden van al die verdorvenheid was hun hart met hoogmoed vervuld. "De hoogmoed van Israëel getuigt openlijk tegen hem" (vs. 5). Dat is wel het beeld van de mens! Tot de laagste trap gezonken en dan nog opgezwollen van hoogmoed! Daarom wordt er gezegd: "Israëel en Efraïm zullen struikelen door hun ongerechtigheid" (vs. 5). Hoewel Juda vermaand was om zich niet schuldig te maken, zou hij met hen struikelen. Als het oordeel hen eenmaal treft, zullen ze allen de Here met offers zoeken, maar wat heden nog mogelijk is, zal dan tevergeefs zijn. Al hun godsdienstige plechtigheden zullen zonder gevolg blijven: "Hij onttrekt Zich aan hen!" (vs. 6). Dit woord is te ernstiger, omdat hetzelfde lot het naamchristendom zal treffen, wanneer het in de tijd van de oordelen er toe zal komen zich te verheffen op de voorrechten die het verleend waren. Neen, de godsdienstige vormen brengen het niet in gemeenschap met God: de vormen zijn er wel, maar God is er niet.

Totale ineenstorting

De profeet vervolgde met de woorden: "Nu kan (elke) nieuwe maan hen verteren met hun bezittingen" (vs. 7); wellicht een toespeling op het naderende einde van Juda (2 Kon. 25:3-9).

De verzen 8-12 geven een beeld van de totale ineenstorting van het hele volk. Het deed er weinig toe, dat het oordeel voor sommigen dichterbij was dan voor anderen, het zou allen treffen: Efraïm met de negen stammen, Juda met Benjamin.

"Blaast de bazuin in Gibeä, de trompet in Rama! Maakt alarm in Beth-Aven! Achter u, Benjamin!" (vs. 8). Al deze plaatsen maakten deel uit of hadden behoord tot het grondgebied van Benjamin. Onverwacht zou het kwaad hem overvallen en vermeesteren, de vorsten van Juda en Efraïm zouden hetzelfde lot ondergaan. Voor het onmiddellijk dreigende gevaar "ging Efraïm naar Assur en zond boden naar koning Strijdlust. Deze echter kan u geen genezing schenken en zal het gezwel van u niet wegnemen" (vs. 13). De naam "Strijdlust" was geen eigennaam. Het was een door Israël te hulp geroepen wreker. Het was Pul (2 Kon. 15:19), of Tiglath-Piléser als het Juda betreft (2 Kon. 16:7). Deze Pul streed tegen Israël of was het vijandig gezind, zelfs in de tijd dat Israël hem als beschermer koos (zie ook Hosea 7:11; 8:9).

Uiteindelijk herstel

Doch ook dit hoofdstuk eindigt evenals de drie voorafgaande met een hoopvol woord. De Here zal voor Efraïm en Juda niet altijd zijn als een leeuw die zijn prooi verscheurt (zie vs. 14). "Ik zal heengaan", zegt Hij, "Ik wil wederkeren naar mijn plaats, totdat zij zich schuldig gevoelen en mijn aangezicht zoeken" (vs. 15a). Twee onafscheidelijke dingen zijn noodzakelijk wanneer een zondaar God wil vinden of als een gelovige, die van God afgedwaald is, Hem weer wil terugvinden: berouwen bekering. Er zal een tijd zijn, waarin het volk zal menen God te kunnen ontmoeten met hun schapen en hun runderen (vs. 6), maar zonder berouwen ze zullen slechts een verlaten plaats aantreffen. Later zullen ze erkennen schuldig te zijn en Zacharia geeft ons daarvan een ontroerend beeld (Zach. 12:10-14). Dan zal het volk, eindelijk tot verootmoediging gekomen en van zijn trots bevrijd, zich met een berouwvol hart bekeren en het aangezicht des Heren zoeken. De verloren zoon zal opstaan en tot zijn vader gaan.

"Wanneer het hun bang te moede is, zullen zij verlangend naar Mij uitzien" (vs. 15b) . Welk middel zal God gebruiken om dit gezegende resultaat te bewerken? Een grote verdrukking, de

benauwdheid van Jacob, zal over hen komen; zij zullen door de lange nacht van de verschrikkelijke oordelen Gods heen moeten. Door deze oordelen ontwaakt, te midden van anderen die voortslopen, zullen zij hun Messias, de Here, verwachten "meer dan de wachters op de morgen". Zij zullen Hem vinden in de dageraad van zijn duizendjarige regering, waarin het herstelde Israël opnieuw zal zijn: Ammi, het volk van God.

Een appèl tot het geweten

De eerste drie verzen van het zesde hoofdstuk zijn de voortzetting van het laatste vers van hoofdstuk vijf. Lange tijd heb ik gedacht, dat deze woorden beschouwd moesten worden als door het volk gesproken, maar de samenstelling van al deze hoofdstukken heeft me er van overtuigd, dat ze door de profeet gezegd werden en op dit moment slechts een appèl waren, waarop het volk niet antwoordde. "Komt, laat ons wederkeren tot de Here! Want Hij heeft verscheurd en zal ons helen; Hij heeft geslagen en zal ons verbinden" (hfdst. 6:1). Wat een wonderschone uitnodiging van de genade aan deze onder smart en verdrukking neergebogen zielen, aan wie God alle toevlucht zal ontnemen. Geen enkele berg meer waar de arme vogel, bedreigd door de pijlen van de vogel vanger, heen kan vliegen. Zulk een schuilplaats zou tenminste nog enige rust hebben geboden; maar zij wordt weggenomen. God zal zijn aangezicht verbergen en de ziel zal daardoor ontsteld zijn (Ps. 11:1; 30:8). Er zal geen andere toevlucht over blijven dan bij Hem; vandaar de oproep: laat ons tot Hem wederkeren! Om onze zonden heeft Hij als een leeuw het koninkrijk verscheurd; met recht heeft Hij ons geslagen. Wie anders zal de wonden kunnen verbinden en genezen, dan Hij die ze geslagen heeft? Hier gevoelen we iets van de diepe vernedering, zoals alleen de Zoon des mensen, de Man Gods, deze ten volle heeft ondergaan. Maar Christus bezat de zekerheid, dat God Hem zijn steun niet zou onthouden.

In dergelijke omstandigheden is er ook voor ons slechts één ding, dat ons tot God uitdrijft: het geloof. Welk een antwoord

vindt het dan! Is het niet goed verdrukt te zijn geweest om zulk een verlossing te vinden? "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik" (Ps. 119:67).

Op de derde dag

Hier dienden deze woorden slechts om uitdrukking te geven aan een gekoesterde hoop, maar dan een hoop, die de profeet reeds zag als een zekere werkelijkheid: "Hij zal ons na twee dagen doen herleven, ten derde dage zal Hij ons oprichten, en wij zullen leven voor zijn aangezicht. ja, wij willen de Here kennen, er naar jagen Hem te kennen" (hfdst. 6:2 en 3). Even zeker als God hun Messias uit de doden opgewekt heeft - want ik twijfel er niet aan, dat deze tekst wijst naar de opstanding van Christus -, zal God ook zijn volk doen opstaan. Er is hier ongetwijfeld sprake van de nationale opstanding, zoals die ons in Ezechiël 37 beschreven wordt, hetgeen de twee dagen, die nodig zijn om hen te doen herleven, en de derde om hen op te richten, verklaart. Zo gingen de doden niet op hun voeten staan dan nadat zij eerst door de kracht van de Heilige Geest levend gemaakt waren (Ez. 37:10). Deze nationale opstanding is, evenals de lichamelijke opstanding van de gelovigen, verbonden met die van Christus. De baren en de golven van het oordeel zijn over de Messias heengegaan; zij zullen eveneens gaan over het overblijfsel van Israël. Dit zal uit deze oordeelgolven verrijzen, zoals Christus er door zijn opstanding uit verrezen is. De derde dag is de dag waarop, zoals de Heilige Geest ons in de Schrift doet zien, God met kracht tussenbeide kwam om de Heer Jezus uit de doden op te wekken. Daarvan getuigt het hele oude testament. Paulus zegt: "dat Christus ten derde dage is opgewekt naar de Schriften" (1 Kor. 15:4), Inderdaad! Isaäk was onder het vonnis des doods tot de derde dag, waarop hij, in figuurlijke zin, opgestaan is. Jona - type van Christus maar ook van het overblijfsel - werd in de zee geworpen, verzwolgen in het dodenrijk, terwijl het schip der volkeren zijn weg vervolgde en werd op de derde dag weer op het land geworpen. Overal wordt in de Schrift aangetoond dat de opstanding van Christus noodzakelijk volgen moest op

zijn dood! In Psalm 16:10, 11 wordt gezegd dat Hij de groeve niet zou zien, maar dat God Hem het pad des levens bekend zou maken. In Psalm 110:1 lezen we dat Hij Zich, in de kracht van zijn opstanding, gezet heeft aan de rechterhand Gods, totdat al zijn vijanden als een voetbank voor zijn voeten gelegd worden. Dit sluit aan op Psalm 109:16 waar staat dat de goddeloze Hem ten dode toe vervolgde. In Psalm 8:6 staat dat Hij met heerlijkheid en luister gekroond zou worden vanwege het lijden des doods, nadat Hij een weinig minder dan de engelen geworden was. Hij heeft dit alles voor zijn hemels, maar ook voor zijn aards volk doorgemaakt. Wanneer in Ps. 42:8 gezegd wordt: "al uw baren en golven slaan over mij heen" is dit een heen wijzing naar wat Christus ondervonden heeft en wat het overblijfsel van Israël zal doormaken.

Nadat de oordelen voorbij zijn, zal dit overblijfsel uitroepen: "mijn Verlosser en mijn God!" (Ps. 42:12).

Een geestelijke herleving

Maar in Hosea 6:2 wordt niet alleen gesproken van een nationale opstanding. De profeet voegde erbij: "Wij zullen leven voor zijn aangezicht. Ja, wij willen de Here kennen, er naar jagen Hem te kennen" (vs. 2, 3). Een geestelijke opstanding is de vrucht van de genade en gaat samen met het nieuwe verbond, dat met Israël gesloten zal worden. Het is de dageraad van de lange dag van het duizendjarig rijk. "Zo zeker als de dageraad is zijn opgang. Dan komt Hij tot ons als de regen, als de late regen, die het land besproeit" (vs. 3). Het zal niet meer zo zijn, als ten tijde van het pinksterfeest, dat de regen het zaaien vergezelt, maar de regen zal aan de heerlijke oogst van de toekomstige eeuw voorafgaan. Een nieuwe uitstorting van de Heilige Geest zal het deel zijn van dit herstelde volk.

Dit eveneens door Gods Geest ingegeven Schriftgedeelte is wel zeer geschikt om in de ziel van het volk Israël, maar ook in de onze, iets van zijn kostelijke frisheid te doen stromen, want het houdt ons bezig met Christus, met zijn dood en opstanding,

het onderpand van Israëls zekere toekomst en van ons eeuwig
deel met de Heer!

Hoofdstuk 6:4 - 7:16 - De redetwist neemt een sterker en dringender toon aan

Evenals in het vorige hoofdstuk, vallen Efraïm en Juda beiden onder hetzelfde afkeurende oordeel. "Wat zal Ik u aandoen, o Efraïm? Wat zal Ik u aandoen, o Juda? Immers uw liefde is als een morgen wolk, en als een dauw die in de vroegte vergaat" (vs. 4). Hoe richtten deze vragen zich rechtstreeks tot het geweten van het gehele volk. Het moest daarop zelf nu maar eens het antwoord geven. Zou het zeggen: Uw oordeel is rechtvaardig? Hun liefde had slechts de eerste uren van hun bestaan als natie geduurd, maar was daarna vergaan en verdwenen als de dauw bij zonsopgang.

Het enige offer dat God behaagde

De woorden die nu volgen hebben niet alleen betekenis voor Israël. Hun inhoud is van veel wijdere strekking en richten zich tot alle mensen: "De oordelen over u waren een doorbrekend licht. Want in liefde heb Ik behagen en niet in slachtoffers, in kennis van God en niet in brandoffers. Maar zij hebben als Adam het verbond overtreden; daar hebben zij Mij trouweloos bejegend" (vs. 5b-7). Indien zijn liefde (of genade) opgaat "als de dageraad" (vs. 3), verschijnt zijn oordeel als de zon in al haar kracht (vs. 5). Zeker, God wenst het oordeel niet; de ongerechtigheid van zijn volk, van de mens, dwingt Hem er toe. God verlangt van de mens liefde, en geen offeranden. Maar zijn verlangen zou vruchteloos blijven, indien de vervulling ervan afhankelijk was van wat de mens kan aanbieden. Waar is de liefde in het hart van de mens te vinden? God beperkt Zich dan ook niet tot deze eis. Hij wil bij de mens een openbaring zien van wat er in zijn eigen hart aanwezig is: liefde in de vorm van genade en ontferming. De liefde waarin Hij behagen heeft, is de genade jegens de zondaar, de genade die door Jezus Christus geworden is. Toen Gods ogen op de Heer Jezus rustten, kon

Hij zeggen: "Ik heb behagen in liefde". Die liefde is tot het einde, het offer op het kruis, gegaan, tot het enige offer dat God aanvaardde kon, want geen enkel offer van de mens heeft Hem behaagd (Ps. 40:7). De Heer kon dan ook zeggen: "Daarom heeft de Vader mij lief, omdat ik mijn leven afleg" (Joh. 10:17). De woorden uit Hosea 6:6 heeft de Heer tweemaal aangehaald in het evangelie naar Matteüs (hfdst. 9:13 en 12:7). De eerste keer om te tonen, dat niets Hem voldoen kon dan zijn eigen genade; de tweede maal om te doen zien, dat Hij in het geheel niet rekenen kon op goedertierenheid in het hart van de mens.

Het verbond overtreden

Evenmin hadden de offers, die de mens kon aanbieden, enige waarde ten opzichte van "de kennis van God" (vs. 6). God heeft Zich aan ons doen kennen in de persoon en in het werk van zijn Zoon. Dat betekent genade, behoudenis, eeuwig leven. "Maar zij hebben als Adam het verbond overtreden; daar hebben zij Mij trouweloos bejegend" (vs. 7). In plaats van hun eerst de kennis van zijn genade te openbaren, had de Here Juda en Efraïm op de proef gesteld onder het verbond van de wet, want het was nodig dat zij hun hart leerden kennen. In het begin had Adam het verbond (in de zin van een gebod) dat hem opgelegd was, overtreden. Evenals later Israël, nadat het onder verantwoordelijkheid gesteld was, had hij gefaald. Had Israël beter gehandeld, toen God met dit volk het verbond van de Sinai had aangegaan? Neen, zegt de Here, "daar hebben zij Mij trouweloos bejegend" (vs. 7).

God veracht

In de verzen 8-10 kwam de profeet weer op Efraïm terug. Dit van de een naar de ander heen en weer gaan, is alleraardigst. Het doet ons de angst, de bezorgdheid voor Israël en de verontwaardiging van de trouwe profeet zien, die zag, hoe zijn God veracht werd. "Gilead is een stad van misdadigers, vol bloedsporen. Als een troep bandieten ligt de priesterschare op de loer; zij moorden op de weg naar Sichem.

Waarlijk, wandaden bedrijven zij. In het huis Israëls heb Ik afschuwelijke dingen gezien; daar is Efraïms ontucht; Israël heeft zich verontreinigd" (vs. 8-10).

Wat een afschuwelijke zaak! Zelfs de vrijsteden Gilead (of, naar ik geloof, Ramoth in Gilead) in het Overjordanse, en Sichem op Efraïms gebied, die aan de levieten waren toegewezen, waren plaatsen van roverij geworden. Zelfs de priesters vermoordden (stellig onder voorwendsel dat zij als bloedwrekers optraden) hen die zich naar Sichem begaven. Zij beroofden onschuldigen, terwijl ze hun moorddaden bedekten met de mantel der wet. De ergste schanddaden werden gepleegd in het gebied van Efraïm, het hoofd van de tien stammen! Maar opnieuw is 'er ineens, zonder enige overgang, weer sprake van Juda, tot welke stam de profeet zojuist gezegd had: "Wat zal Ik u aandoen, o Juda?" Hij wierp op hem een blik vol medelijden: "Ook voor u, Juda, is een oogst weggelegd, wanneer Ik in het lot van mijn volk een keer brengen zal" (vs. 11). Wij zouden verwachten dat de Here had moeten zeggen: Ook voor u, Juda, zal het oordeel ten uitvoer worden gelegd. Nee! God heeft lust in goedertierenheid; Hij wendt zijn blik van het oordeel af om die te richten naar wat er op volgen zal, n.l. ontfermende genade, Zeker, evenals Efraïm, zal ook Juda in gevangenschap gaan, maar aan die gevangenschap zal een einde komen. We vinden hier de in de profeten zo vaak gebezigde uitdrukking: "Ik zal een keer brengen", dat wil zeggen: Ik zal een eind maken aan de gevangenschap en mijn volk herstel aanbrengen. Het klinkt als een voorsmaak van het evangelie: God kondigt het schuldige Juda zijn genade aan (Matt. 1:21; Luc. 1:77). "Voor u, Juda, is een oogst weggelegd" (hfdst. 6:11). Niet die vreselijke oogst waarin de Zoon des mensen zijn scherpe sikkkel op de aarde zal zenden om te maaien (Openb. 14:16), maar een gelukzalige oogst, die aan Juda, aan de gevangenen van Sion toekomen zal, als zij zullen zeggen: "Here, wend ons lot als beken in het Zuiderland", en hun geantwoord zal worden: "Wie met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien" (Ps. 126:4 en 5).

Welk een liefdevol hart heeft toch onze God! Nooit vindt het rust in zijn oordelen. Nauwelijks heeft Hij de rampen aangekondigd, die zijn verdorven volk en de mensen die de aarde bewonen, treffen zullen, of Hij houdt daarmee op en vindt pas zijn vrede terug in de ontvouwing van zijn genade. De raaf, die Noach uitliet uit de ark, heeft zich mogelijk verzadigd met een of ander dood lichaam, dat door de golven heen en weer geslingerd werd. De duif, die hij daarna liet uitvliegen, kwam echter terug naar de ark, naar de rustplaats, met in haar snavel het symbool van de vrede die op het oordeel volgt.

Het oordeel voor de deur

In hoofdstuk 7 volgen de telkens onderbroken, wisselende beelden van de profeet elkaar steeds onstuimiger op. Er wordt daarin alleen gesproken over Efraïm. Dat komt omdat het oordeel voor de deur stond. Er was geen moment te verliezen, indien men er nog aan wilde ontkomen. "Zodra Ik Israël genees, worden Efraïms ongerechtigheid en de boosheden van Samaria onthuld. Want zij plegen bedrog;" de dief dringt binnen, de bende plundert buiten. En zij denken er niet aan, dat Ik al hun kwaad in gedachten houd. Nu omringen hen hun daden; zij zijn vóór mijn aangezicht" (vs. 1 en 2). Efraïm was een bende dieven en rovers geweest (hfdst. 6:9), nu kwam de dief zijn huis binnen en de plundersaars vielen het van buiten aan Syrië, Egypte, Assyrië stonden op het punt de schuldige natie te overvallen, of deden het reeds. Zij stond met haar wandaden vóór het aangezicht van God, en dan te bedenken dat, indien zij met berouw was gekomen, zij dan verlossing en heil had kunnen verkrijgen!

Vermenging van het heilige met het onheilige

Zoals we al zeiden, de beelden verdringen elkaar, lopen dooreen. Dat komt door de verontwaardiging van de profeet over al het kwaad, dat zijn oog aanschouwde. Maar er ligt tevens een laatste waarschuwing voor Efraïm in opgesloten. "Zij allen zijn overspelig, zij zijn te vergelijken met een oven, die

blijft branden, ook al is de bakker opgehouden met stoken, omdat hij het deeg kneedt, totdat het doorzuurd is" (vs. 4). Er is hier sprake van de godsdienst van de tien stammen, van de vermenging van afgodendienst met de eredienst van de Here. De leidlieden waren zich terdege bewust van hetgeen zij deden, want zij gingen met zorg te werk. Zij deden gist in het deeg, kneedden het totdat het geheel doorzuurd was. Dit beeld komt overeen met de gelijkenis in Matteüs 13:33, waar de Heer aantoonde hoe de boze leer het gehele christendom zou doorzuren. Het gerezen deeg moet juist gaar worden gebakken opdat het een aanvaardbaar voedsel wordt. Zij die zich ijverig met deze taak bezighielden, zorgden er wel voor dat de oven niet te heet gestookt werd; zij meenden aan het oordeel te ontkomen door een vormelijke godsdienstigheid. Evenals de bakker staakten zij het oppoken van het vuur, opdat hun brood goed uit de oven zou komen en talrijke gebruikers zou vinden. Godsdienstig bederf brengt echter zedelijk bederf voort, leidt tot spotten met heilige dingen en loopt uit op gewelddaden. "Op de feestdag van onze koning maken zij de vorsten ziek van verhitting door wijn. Hij wisselt handslag met gewetenloze lieden. Maar zij stoken hun hart als een oven met hun arglist; al slaapt bij hen de bakker de ganse nacht, des 1110rgens brandt (de oven) als een vlamvend vuur" (vs. 5 en 6). Hier is de oven het beeld van hun eigen hart. Hun bakker, hun geweten, heeft de hele nacht geslapen. 's Morgens, wanneer het doel van hun wensen en begeerten nabij is, verteert het vuur, waarvan de vlammen tijdens hun slaap opgelaaid zijn, hen, zonder dat zij kunnen ontsnappen.

"Zij allen gloeien als een oven. Zij verteren hun regeerders, al hun koningen zijn gevallen. Niemand onder hen roept tot Mij" (vs. 7). Hier verteren zij zelf, als een oven, hun regeerders en koningen. Dit is Efraïm letterlijk overkomen en geeft de tijd aan van deze profetie tegen de koningen, die na Zacharia, de laatste uit het geslacht van Jehu, elkaar op de troon van Israël hebben opgevolgd tot op koning Hosea. De bijzonderheden van dit tijdperk lezen we in 2 Koningen 15:10, 14,25 en 30; 17:1.

Efraïm vermengt zich met de volken. Efraïm is een koek die niet gekeerd is. Vreemden hebben zijn kracht verteerd, maar hij beseft het niet" (vs. 8 en g). Het beeld van het gezuurde deeg bleef de profeet bezighouden. Efraïm had een ongezuurde koek voor de Here moeten zijn; maar vermengd met het zuurdeeg van de volken, had hij zich verbonden met Egypte en Assyrië. Doch deze volken zijn de oven geworden, die Efraïm verteerd heeft, Efraïm, de koek "die niet gekeerd is", die geen berouw gehad heeft, wiens gelaat tegenover God niet veranderd was. Al zijn kracht was dan ook verdwenen, verteerd. *Maar hij besepte het niet!*

In de christenheid

Ernstig woord! Beseft de hedendaagse christenheid, die evenals Efraïm vermengd is met het zuurdeeg van de wereld dat het hele deeg doorzuurd heeft, dit beter? Heeft zij zich tot God gekeerd? Zij denkt de wereld te verbeteren, verkondigt dat samenwerking van hen die het goede willen, de slechte zeden zal verbeteren, en zij beseft niet, dat het juist de wereld is die haar verteert. Men moge zich er op beroemen protestant of katholiek te zijn, tot één van de talloze sekten van de christenheid te behoren, die gedachte verraadt slechts dat men niet het minste besef heeft van de zwakheid waarin de verbintenis met de wereld ons dompelt. "Maar hij beseft het niet", moest de profeet zeggen. "Zelfs ligt grijsheid over hem gesprenkeld, maar hij beseft het niet" (vs. 9). De neergang is gekomen, het verval. De met "grijsheid gesprenkelde haren" van Efraïm zijn ook een beeld van de toestand van de christenheid in onze dagen. Haar ouderdom neigt al ten grave en zij beseft het niet! Deze onbekendheid met eigen toestand moest het geweten overtuigen van hen aan wie God Zich geopenbaard heeft. En zijn wij als de profeet, wiens hart door droefheid over die onwetendheid overstelpt was? Het ergste is nog wel de hoogmoed waarmee zij gepaard gaat: "En de hoogmoed van Israël getuigt openlijk tegen hem. Doch zij hebben zich niet bekeerd tot de Here, hun God, en hebben Hem trots dit alles niet gezocht" (vs. 10). Men denkt zo weinig

aan God, daar men een hoge dunk heeft van eigen godsdienst, terwijl het vuur van het oordeel reeds aangelegd is. Indien echter het hart van de mens zich tot God keert, laat het al heel gauw zijn hoogmoed varen om ootmoedig en berouwvol tot Hem te naderen, want dat is de enige houding, die de van zonde overtuigde mens betaamt.

Een bedriegelijke boog

Hoogmoed gaat weer samen met onverstand: "Efraïm is geworden als een onnozele duif, zonder verstand. Egypte roepen zij te hulp, naar Assur trekken zij" (vs. 11). De koningen van Efraïm verbeeldden zich bekwame politici te zijn door beurtelings steun te zoeken bij één van deze vijandelijk volken. Het net was over hen gespannen. Dit is letterlijk in vervulling gegaan onder Hosea, de laatste koning van Israël, en onder zijn voorgangers (2 Kon. 15:19 en 20; 17:4).

In de verzen 13-16 kunnen we zien, wat een zorg God aan Israël besteed had en welk doel Hij met hen had willen bereiken. Hij wenste hen te verlossen, te onderrichten, te sterken. Hij had het talloze keren gedaan. En zo is het steeds en in iedere tijd. Gods eerste gedachte is om de mens, die door de zonde een slaaf van satan geworden is, te verlossen. Vanwege hun boosheid was Hij genoodzaakt hen te straffen; vervolgens, de loop van zijn oordelen vertragend, had Hij "hun armen gesterkt", maar zij hadden van zijn goedgunstigheid gebruik gemaakt om "telkens kwaad tegen Hem te bedenken" (vs. 15). Zo is hier in weinig woorden opgesomd, wat God bij dit hardnekkige volk had ontmoet. Zij waren van Hem weggevlucht, tegen Hem opgestaan, hadden leugens tegen Hem gesproken; zij jammerden op hun leger van pijn en dachten er niet aan tot Hem te roepen en te smeken. Hun stoffelijke belangen verenigden hen (karaktertrek van alle menselijke verbondenheid), maar ze voelden niet de minste behoefte om tot Hem te gaan: "zij zijn van Mij afgefallen". Inplaats van zich tot de Allerhoogste te wenden, keerden zij zich om als een bedriegelijke boog om tegen Hem te strijden.

Hoe God hun hart ook peilde, om daarin een of andere vrucht van zijn genade te vinden of te bewerken, Hij stootte aan alle kanten op onverschilligheid, leugen, verzet en openlijke strijd.

Hun ondergang en die van hun onbeschaamde vorsten was dan ook onvermijdelijk. Zij hadden zich tot Egypte gewend en werden voor haar een voorwerp van spot (vs. 16). Zij die vroeger God gekend hebben en misschien lange tijd in zijn wegen en naar zijn wil wandelden, ontmoeten altijd verachting bij de wereld, als zij, aan hun geloof ontrouw geworden, haar vriendschap zoeken. In plaats van hen met gunsten te ontvangen, spot de wereld met hen, vooral als hun getuigenis vroeger opgevallen was. Zij hebben God en de zijnen verlaten, zoals Efraïm, maar hebben de achting van de wereld, die zich spottend van hen afwendt, niet gewonnen. Een bedrieglijke boog wordt weggeworpen; de wereld wenst hem niet. Zou God hem dan wel willen?

Hoofdstuk 8-10 - Wind zaaien en storm oogsten

Gods toorn zal ontbranden

In hoofdstuk 8 wordt Israël (of de tien stammen) gezien als degene die op dezelfde wijze handelde als de volken: "Zij hebben koningen aangesteld, maar buiten Mij om; vorsten, zonder dat Ik er van wist" (vs. 4). Dit is inderdaad gebeurd en bevestigt wat we in het eerste vers van hoofdstuk 1 zagen. Met opzet verzweeg Hosea al de koningen die Jerobeam 11 waren opgevolgd. Hun geschiedenis (2 Kon. 15-17) toonde dat de Here hen niet meer erkende. Hoe zou de profeet hen dan kunnen erkennen? Deze vorsten hadden de troon niet bestegen op grond van hun koninklijke afkomst, zoals in Juda; ook niet als gevolg van een uitdrukkelijke toezegging van God, zoals bij het geslacht van Jehu. Opstand en doodslag deden ze verschijnen of verdwijnen. Meer nog: Israël had met zijn zilver en zijn goud afgoden gemaakt en deze daad riep om afsnijding en wraak: "Mijn toorn is tegen hen ontbrand" (vs. 5). Assyrië stond dan ook op het punt zich als een arend op de tien stammen te werpen. Wanneer ze zich in zijn klauwen bevonden, zouden ze uitroepen: "Mijn God! Wij, Israël, kennen U!" (vs. 2). Maar deze kennis, die zij aan de kalverendienst van Bethel en Dan aangepast hadden, zou hun niet baten. Zo zal 't ook gaan in de komende grote verdrukking. Dan zullen ze zeggen: "Wij hebben in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd; en Hij zal zeggen: Ik zeg u, ik ken u niet, vanwaar gij zijt; wijkt van mij, al gij werkers der ongerechtigheid!" (Luc. 13:26 en 27). En evenzo zal het zijn wanneer de naamchristenen, zonder leven en zonder de Heilige Geest, aan de deur zullen kloppen en zeggen: "Heer, heer, doe ons open". Dan zal Hij antwoorden: "Voorwaar, ik zeg u: Ik ken u niet" (Matt. 25:11 en 12).

Inderdaad, Israël leefde zonder God, ondanks zijn kreet: wij kennen U. Ook hun afgodendienst zou geen baat brengen.

"Verfoeilijk is uw kalf, o Samaria!" (vs. 5). De Assyriërs stortten zich zegevierend op het volk en: "Voorwaar, tot splinters zal dat kalf van Samaria worden" (vs. 6). Hoe ernstig is het om zich van God af te wenden, wanneer men de openbaring van de ware God ontvangen heeft! Die wind zaaien, zullen storm oogsten! (vs. 7). Dat was het lot van dit arme volk onder de profeet Hosea, maar het is ook te allen tijde waar. De christenheid bezit onmetelijke voorrechten. Zoals voorheen aan Israël, zijn haar de woorden Gods toevertrouwd en zijn Geest verklaart ze in hun midden. Zij doet veel erger dan "het verbond overtreden en tegen de wet rebelleren" (vs. 1), want zij verwerpt Gods beloften en veracht zijn genade. Wat zal zij anders oogsten dan een oordeel zonder barmhartigheid, tenzij ze zich bekeert? Het oordeel door middel van Assyrië, kwam tegen "het huis des Heren" (vs. 1). Zo werden de tien stammen door de profeet genoemd, en we zien wat er van dat huis geworden was. Zoals heden de christenheid, was Israël een groot huis, waarin allerlei ongerechtigheden woning gekozen hadden.

Geen vrucht voor God

Bij de profeet Hosea riep telkens het ene beeld het andere te voorschijn. Zijn profetieën vloeiden niet voort als een brede, statige stroom, zoals die van Jesaja, die in dezelfde tijd als hij profeteerde, maar als een onstuimige bergstroom, die bruisend voortjaagt onder aandrift van de profetische Geest. Op 't moment dat hij sprak over wind zaaien en storm oogsten, bracht alleen reeds het beeld van een oogst hem er toe, te vragen of er in Efraïm vruchten voor God te vinden waren: "tot rijpheid komt het koren niet, het is een gewas dat geen meel voortbrengt; en brengt het al iets voort, dan verslinden het vreemden" (vs. 7).

Geen vrucht! Niets dat ontkiemde en enige hoop gaf voor de toekomst! Niets dat als voedsel dienen kon. Wat Israël nog zou kunnen voortbrengen, werd verslonden door de volken waarop

het zijn vertrouwen stelde. Toen het voedsel op was, bleef het onder de naties over als een leeg vat, waarmee men niets doen kan.

Afgoderij en straf daarvoor

Efraïm stelde geen vertrouwen in God en, het was zijn speciale zonde, dat hij steun bij Assyrië had gezocht. Later toonde Hizkia, dat Juda zich aan deze zonde van Efraïm niet schuldig maakte. Hosea zinspeelde op Menahem, koning van Israël, die ten tijde van Azaria duizend talenten zilver gegeven had aan Pul, de koning van Assur, "opdat deze hem zou bijstaan om het koningschap in zijn hand te bevestigen" (2 Kon. 15:19). Maar de profeet zei: „Ik zal hen nu vergaderen; zij hebben weinig te hopen van de uitspraak van de koning der vorsten" (vs. 10).

Efraïms hoofdzonde was echter de afgoderij (vs. 11-14), en als straf daarvoor zouden zij terugkeren naar Egypte (vs. 13). Hierbij dient opgemerkt dat het "naar Egypte terugkeren" gezien wordt als een geestelijke zaak en niet als een feitelijke terugkeer daarheen. Israël had de steun van dat land gezocht en het zou terugvallen in de slavernij, waaruit het eens verlost was. Zo staat het ook in hoofdstuk 9:3:

"Efraïm zal naar Egypte terugkeren, en in Assur zullen zij het onreine eten". De terugkeer naar Egypte betekent niets anders dan de gevangenschap onder het juk van de Assyriër, veroorzaakt door het zoeken van hulp bij Egypte.

Het was de gewoonte van Hosea - we zagen dit al plotseling van het ene beeld over te gaan op een ander. Zo wordt in hoofdstuk 9:6 gezegd: "Egypte zal hen verzamelen, Memphis hen begraven". Dat was het geval met Juda, hetgeen we kunnen lezen in Jeremia (hfdst. 41-44; 46:13-19), terwijl Hosea in hoofdstuk 11:5 beslist zegt, dat Efraïm "niet zal terugkeren naar het land Egypte. maar dat Assur zijn koning zal zijn".

Het onderscheid tussen het lot van Israël en dat van Juda wordt ingeleid in het 14e vers van hoofdstuk 8: "Ja, Israël heeft zijn Maker vergeten, en heeft paleizen gebouwd, terwijl Juda talrijke

versterkte steden maakte. Doch Ik zal een vuur in zijn steden werpen; dat zal haar burchten verteren." Dit verklaart de schijnbare verwarring die we in hoofdstuk 9 vinden. Hoewel de profeet de beide koninkrijken voortdurend van elkaar onderscheidde, stelde hij ze soms in zekere dingen op één lijn, vereenzelvigde hij ze in het feit, dat zij zich het oordeel van God op de hals haalden.

Alles voor henzelf

De verzen 1-4 van hoofdstuk 9 sluiten aan bij de verzen 11-14 van het vorige. Alles wat Israël zogenaamd aan God geofferd had, was in feite voor hemzelf bestemd geweest: "hun brood dient voor hen zelf" (vs. 4). Wanneer zij een offer brachten (hfdst. 8:13), gaven zij slechts vlees om er zelf van te eten. Het koren en de wijn, die ze voor zichzelf teelden, zouden hun ontnomen worden (vs. 2). In plaats daarvan zouden ze het onreine eten in Assyrië, het land van hun gevangenschap (vs. 3). Alles wat zij de Here zouden aanbieden, zou onrein wezen. God zou het niet aannemen en zij zouden zichzelf met hun onreine voortbrengselen bezoedelen. Het was een verdorven kringloop, die van hen zelf uitging en tot hen terugkeerde; niets dan onreinheid, niets voor God. "Hun brood" - als toonbroden - "zal in het huis des Heren niet komen" (vs. 4). Dit beginsel geldt voor alle tijden. Hoe mooi de werken van zondige mensen op godsdienstig gebied ook mogen schijnen, zij doen ze om met zichzelf voldaan te zijn en niet om God te behagen, die zij immers niet kennen. Het is onrein brood, dat in Gods huis niet toegelaten wordt.

Juda's ondergang

Ineens ging de profeet van Efraïm weer over op Juda (vs. 5-10). Inderdaad vluchtte Juda naar Egypte en vond in Memphis zijn graf, op enkelen na die ontkwamen. Wat er nog van de goederen die de joden met zich meegenomen hadden, was overgebleven, werd mede verzvolgen in die ramp. Hosea kondigde naar aanleiding van Israëls wegvoering, die kort

daarna plaats vond, de vernietiging aan van de overigen van Juda, die ongeveer anderhalve eeuw later plaats vond. Zo verschrikkelijk was het kwaad, dat de profeet als 't ware door waanzin bevangen werd, toen hij in bijzonderheden de grote ongerechtigheid van het volk van God beschreef: "Dwaas is de profeet, waanzinnig de man des geestes wegens de grootte uwer ongerechtigheid" (vs. 7). Een woord, goed om te onthouden, wanneer we de schijnbaar onsamenhangende stijl van de profeet Hosea willen begrijpen. Het kwaad was werkelijk zó groot, dat hij het vergeleek met "de dagen van Gibeon". Hij zinspeelde daarmee op de misdaad van Benjamin (Richt. 19), die het toentertijd noodzakelijk had gemaakt dat deze stam bijna geheel werd uitgeroeid.

In de verzen 10-17 is sprake van het volk als geheel gezien, zoals God het in de woestijn aanschouwd had. Hoe schoon was Israël toen in zijn oog; welk een verkwikking voor zijn hart, dat in dit volk zijn vreugde en lust vond "als druiven in de woestijn". Aan de andere kant vinden we in Jeremia 2:1-3 wat de gevoelens waren van Israël zelf, dat in die eerste liefde trouw de schreden van haar bruidegom en herder volgde. Helaas, weldra was het volk Baäl-Peor, de god van de dochters van Moab, achterna gelopen (vs. 10; Num. 25).

Onvruchtbaar

Met grote smart begon de profeet opnieuw te spreken over Efraïm, zijn voortdurende zorg. God had Efraïm gezien als een rijke, bloeiende stad, als een Tyrus, omgeven door een wonderschone landstreek. Wat was er van hem geworden? Had hij het er beter afgebracht dan eens het hele volk in Sittim? Neen, hij had in geen enkel opzicht aan de verwachting beantwoord. Als een onvruchtbare vrouw had hij nooit ontvangen, nimmer vrucht gedragen, nooit een loot voortgebracht, waarop het oog van de echtgenoot in liefde rusten kon; "geen geboorte, geen moederschoot en geen ontvangenis" voor God! (vs. 11). Want Efraïm had zonen der ontucht, en onder het oordeel van God zou hij gedwongen

worden "hen aan de moordenaar uit te leveren", aan koning Strijdlust, Israëls verdelger.

Opnieuw begon de profeet, enerzijds de negen stammen samen, anderzijds Efraïm aan te spreken. Evenmin als Efraïm, had Israël iets voor de Here voortgebracht. Deze gaf hun "een kinderloze schoot en verdroogde borsten"; Hij sloeg hen met onvruchtbaarheid, als zijn oordeel over hen. "Al hun boosheid is in Gilgal", zei God. Gilgal was de plaats waar het boze vlees was weggedaan en waar de smaad van Egypte van het volk afgewenteld was. Daar vertoonde het vlees zich in al zijn afschuwelijkheid, en trotseerde de heiligheid van God. Rij zou hen dan ook uit zijn huis verdrijven, "Ik zal ze niet meer liefhebben!" (vs. 15). "Al hun vorsten zijn opstandelingen. Efraïm is geslagen, hun wortel is verdord; vrucht zullen zij niet zetten" (vs. 16). Toen de Heer Jezus op aarde was, heeft Hij in dezelfde geest het oordeel geveld over het joodse volk, waarvan de vijgenboom een beeld was, toen Hij zei: "Niemand ete vrucht meer van u in eeuwigheid!" De volgende dag zagen de discipelen dat de vijgenboom verdord was van de wortelen af (Marc. 11:14 en 20). Dit was het enige wonder van de Heer dat niet sprak van liefde, maar van oordeel.

In Efraïm was "geen ontvangenis meer" (vs. 11), maar "wanneer zij nog kinderen zouden voortbrengen, zal Ik de lievelingen van hun schoot doden" (vs. 16). De tien stammen zouden zich niet vermenigvuldigen, en zo is het tot op heden. Ze zijn verdwenen zonder een spoor achter te laten, terwijl die van Juda (want dit hoofdstuk behandelt beurtelings de een en de ander) "dolende zullen zijn onder de volken" (vs. 17). Ook dit is tegenwoordig nog het geval.

Een welige wijnstok

Hoofdstuk 10 zet hetzelfde onderwerp zonder onderbreking voort. De verzen 1-3 geven een beeld van wat Israël was geworden, in tegenstelling tot wat het in het begin geweest was (hfdst. 9:10). "Israël is een welige wijnstok, die zijn vruchten voortbrengt", d.w.z. vruchten voor zichzelf. Vroeger had God

behagen in Israël gevonden "als druiven in de woestijn", hoewel zij al heel spoedig de levende God verlaten hadden voor Baäl-Peor. Israël (de tien stammen) was echter een welige wijnstok geworden, prachtig uitgegroeid, naar de schijn sterk en vol levenskracht, maar - zonder een enkele vrucht voor de Here. 'Hij had al zijn vruchten voor zichzelf gedragen (vgl. hfdst. 9:4). De christenheid biedt hetzelfde schouwspel als deze welige wijnstok. Zij wordt ons getoond onder het beeld van een grote boom, voortgesproten uit een klein zaadje en machtig genoeg om schuilplaats te bieden aan de vogelen des hemels en schaduw te geven aan de dieren des velds. Maar waar zijn de vruchten voor God? (Matt. 13:32). Efraïm had al zijn stoffelijke welvaart gebruikt om zijn altaren te vermenigvuldigen. Geplant in een schone landouwe (hfdst. 9:13), had hij de schoonheid van zijn land gebruikt om "mooiere gewijde stenen te maken" (hfdst. 10:1). We lezen dan ook in het tweede vers, dat God in zijn verontwaardiging al die afgodische dingen zou vernielen. "Nu" - op 't moment dat de profeet sprak - "zeggen zij wel: wij hebben geen koning". We weten inderdaad, dat er vóór de troonsbestijging van Hosea, hun laatste koning, een periode van regeringloosheid heerste. En in die tijd zei het schuldige volk, dat zich van God verlaten zag: "wat zou dan een koning voor ons kunnen doen?" (vs. 3).

Verkeerde verbindingen

"Zij spreken holle woorden; zweren valse eden, sluiten maar verbonden" (vs. 4). Dit gebeurde letterlijk onder koning Hosea. Terwijl hij een verbond gesloten had met Salmanésér, de koning van Assyrië, hem een valse eed had gezworen, zocht hij op verraderlijke wijze steun bij So, de koning van Egypte (2 Kon. 17:4-6). Een dergelijk toneel vond veel later opnieuw plaats onder Zedekia, de laatste koning van Juda, ten aanzien van de koning van Babel (2 Kron. 36:13). Het gericht schoot dan ook op "als een gifplant" in de voren van zijn akkers en vernietigde alle hoop op een oogst. Salmanésér wreekte zich over het verraad van Hosea, trok tegen de tien stammen op en belegerde de hoofdstad Samaria. En wat deed het volk van

Samaria, toen het oordeel over hen kwam? Het bekommerde zich "om zijn kalf", de afgod in Bethel, dat de profeet in zijn verontwaardiging Beth-Aven noemde (evenals in hfdst. 4:15; 5:8; 10:8), d.w.z.: huis der ijdelheid of ongerechtigheid. In de dagen van Jozua bestond er werkelijk een Beth-Aven. Bij de afbakening van de tamelijk beperkte grenzen van Benjamin, wordt het genoemd als een woeste plaats, niet ver verwijderd van Bethel (Joz. 18:12 en 13). Maar de profeet gebruikte deze naam, die men ook vertalen kan met "huis van afgoden", om op duidelijke wijze aan te geven wat er van Bethel, huis Gods, geworden was. In Dan en Bethel had Jerobeam I de gouden kalveren opgericht (1 Kon. 12:29). Sindsdien was Bethel werkelijk een woeste plaats, een afgodshuis, een ijdelheid, een gruwel voor de God die er zijn huis van had gemaakt en daar plechtig zijn zegenrijke beloften aan Jacob bevestigd had (Gen. 28:19; 35:15). Het gouden kalf had zijn afgodspriesters, die voor hem beefden. Evenals later de Efeziërs in opstand kwamen voor de grote Diana, vreesden zij, dat al de hoop van hun gewin verdwijnen zou, als het gouden kalf verdween. De geldelijke waarde van de afgod speelde dus ook een rol in de rouw van het volk. Zijn schat, die van stoffelijke welvaart getuigde en tegelijkertijd zijn god was, werd hem ontnomen om te v,orden gebracht naar Salmanésér, de koning Strijdlust van die tijd en Efraïms vijand.

De straf

"Verdelgd wordt Samaria; zijn koning wordt als een spaander op het watervlak. En verwoest worden de hoogten van Aven, Israëls zonde. Doornen en distel en zullen hun altaren overwoekeren. En zij zullen zeggen tot de bergen: Bedekt ons, en tot de heuvelen: Valt op ons!" (vs. 7 en 8).

Deze verzen komen overeen met de gebeurtenissen vermeld in 2 Koningen 17:4-6. De profeet leerde dat koning Hosea, na door Salmanésér gevangen gezet en met ketenen gebonden te zijn, zou omkomen. Dit was alles dicht nabij, maar lag ten tijde van de profeet nog in de toekomst.

Efraïms afgoderij zou van onder de hemel verdwijnen; doornen en distel en zouden zijn altaren overdekken. Bethel zou opnieuw worden de woestenij van Beth-Aven. Zo is het er nog heden mee gesteld.

Doch opnieuw blijft de verklaring van de profetie niet beperkt tot de naaste toekomst, maar voert ze naar een tijd, die verder in 't verschiet ligt. In de toekomst zal, niet ten gevolge van afgoderij, maar door de verwerping van de Messias, het oordeel komen over het schuldige volk. Dit kondigde de Heer de dochters van Jeruzalem aan, toen Hij op weg was naar Golgotha: "Dochters van Jeruzalem, weent niet over mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen! Want zie, er komen dagen, waarin men zeggen zal: Welgelukzalig de onvruchtbaren, en de schoten die niet gebaard en de borsten die niet gezoogd hebben (vgl. Hos. 9:11 en 14). Dan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons, en tot de heuvelen: Bedekt ons! Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?" (Luc. 23:28-31). Dat zal ook de kreet van de mensen, van hoog tot laag zijn, wanneer het zesde zegel geopend is en zij zich zullen verbergen voor de toorn van het Lam (Openb. 6:16 en 17).

Tijd om zich te bekeren

In de verzen 9-15 besloot de profeet weer Juda en Israël onder hetzelfde oordeel. Gibeon sprak van de zonde van Benjamin (zie ook hfdst. 9:9), maar de profeet deed uitkomen dat "de strijd tegen de goddelozen" in Gibeon niet gericht was tegen hen, die zich in Israël als voorvechters van de gerechtigheid opgeworpen hadden (vs. 9). Er zou dan ook een tijd komen, dat God allen zou straffen, die de instrumenten voor Benjamins tuchtiging geweest waren. Wat betreft hun zonden, was er geen onderscheid tussen Juda en de tien stammen. Beiden zouden onder het juk der volken komen: "Efraïm was een afgerichte jonge koe, die gewillig dorste; Ik heb haar schone hals gespaard. Ik ga Efraïm inspannen, Juda zal ploegen, Jacob eggen" (vs. 11). Zij zouden slaven worden, elk van hen onder

andere omstandigheden en in verschillende tijden, om de oogsten van vreemden te doen opkomen en bloeien! Was het niet hoog tijd om in gerechtigheid te zaaien en in liefde te oogsten, nieuw land te ontginnen, een nieuw leven te beginnen als vrucht van een wedergeboorte, en de Here te zoeken? (vs. 12). Zodra Israël die weg zou inslaan, zou de Heer komen om, als een regen, gerechtigheid te doen neerdalen op het aldus toebereide land (vgl. hfdst. 6:3). Maar het was onmogelijk dat een dergelijke zegen plaats vond zonder berouw en bekering, die de Here verlangde.

Waarvoor en voor wie hadden Efraïm en Juda tot dusver gearbeid? "Gij hebt goddeloosheid geploegd, misdaad geoogst; de vrucht van leugen hebt gij gegeten" (vs. 13). Uit de beelden in Hosea zien we hoe de arbeid op het land tegelijk de betekenis had van de onderdrukking door de volken, de ongerechtigheid van het volk en de terugkeer van het hart tot de Here.

Spoedig zouden evenwel alle vestingen van Efraïm verwoest worden "gelijk Salman Beth-Arbel verwoestte ten dage van de strijd", d.w.z. zoals Salmanésér, wiens leger Samaria belegerde, ongetwijfeld op een vreselijke wijze Beth-Arbel verwoestte, één van die vestingen, die nergens anders dan in dit vers genoemd wordt.

Tenslotte eindigt dit hoofdstuk met deze profetische woorden: "In de morgenstond wordt de koning van Israël voorgoed verdelgd" (vs. 15).

Met koning Hosea zou het koningschap over de tien stammen een einde nemen, in 't niet verzinken. Ook in de toekomst zou dit rijk, als zelfstandig geheel, nooit meer een koning hebben.

OORDELEN VERMENGD MET VERWACHTINGEN

Derde deel - Hoofdstukken 11 - 13

Hoofdstuk 11 – het nieuwe Israël en de ontferming na de oordelen

Verschil en overeenstemming met het voorgaande

De hoofdstukken 11-13 dragen hetzelfde bijzondere karakter als de drie eerste. Zij voegen aan het rechtsgeding van de hoofdstukken 4 - 10 kalmerende woorden toe, die hoopvolle verwachtingen wekken en toespelingen bevatten op een toekomstige bevrijder. Zij herinneren aan de in het begin genoten gunstbewijzen en spreken van de uiteindelijke verlossing. Zij zijn de voorbereiding van het laatste hoofdstuk, waarin we het volledig herstel van Israël vinden in de weg van bekering. Alleen wat we lezen in hoofdstuk 6:1-3 komt - en dan nog als een vermaning of aansporing uit de mond van de profeet -, ten naaste bij overeen met de inhoud van de hoofdstukken 11-13.

In hoofdzaak is er thans een eind gekomen aan de tonelen van onstuimige verontwaardiging, aan die onvoorziene beelden, waarvan we de tekst dikwijls vers voor vers hebben moeten omschrijven om de betekenis ervan te kunnen begrijpen. In hoofdstuk 11 trekt het onweer reeds af, maar het is nog niet geheel en al opgehouden. Hier en daar hoort men nog het gerommel van de donder en ziet men een bliksemflits neerschieten. Nu en dan echter doorboort een zonnestraal het donkere zwerk, de storm raast niet meer in onverhoedse

vlagen, een mildere wind kondigt het weldra aanbreekende, nieuwe jaargetijde aan.

Gods zorg voor zijn volk

Nadat de profeet de totale vernietiging van Efraïm en zijn koning had vermeld, kwam hij weer terug op Israëls geschiedenis in het verleden. Hij vermeldde dat God Israël, toen het nog een kind was, had liefgehad (vs. 1). Hij had het als een zoon aangenomen, uit Egypte geroepen om het in Kanaän te brengen, zoals Hij Abraham geboden had uit Ur der Chaldeeën te gaan. Dit was alles Gods werk; in zichzelf had Israël geen andere bekoring voor Hem dan zijn weerloosheid in zijn jeugd, en het slavenjuk dat op hem drukte. Uit vrije verkiezing had God het liefgehad en in een intieme betrekking tot Zich gebracht. Kon er groter vertrouwelijkheid zijn dan die tussen een zoon en zijn vader? In hoofdstuk 9:10 had de profeet reeds gezinspeeld op de waarde die God aan het bezit van Israël hechtte. Wat had het volk met al die voorrechten gedaan? Zij keerden zich af wanneer de profeten tot hen spraken en kwamen tot afschuwelijke zonden: "aan de Baäls offerden zij en aan de gesneden beelden brachten zij reukoffers" (vs. 2). Toch had dit gedrag Gods geduld niet uitgeput. Hij had rekening gehouden met de prille jeugd van zijn volk. Hij had het leren lopen, zoals een liefhebbende vader dat zijn kind zou doen (er is hier weer alleen sprake van Efraïm). En als het vermoeid was, had Hij het op zijn armen genomen. Welk een liefde en zorg. Maar Efraïm was zich helemaal niet bewust geweest van al die tedere zorgen: "maar zij erkenden niet, dat Ik hen genas" (vs. 3). God verontschuldigde hen nog. Naarmate zij groter werden, namen ook Gods zorgen voor hen toe, zij pasten zich aan hun leeftijd aan. Zoals een waakzame berggids doet met een reiziger, bond God hen met koorden der liefde aan Zich om hen zo achter Zich aan te voeren. Het juk dat op hun kaken drukte, had hen verhinderd zich onbelemmerd te voeden. Hoeveel keren had God het juk niet losgemaakt om hen zachtjes te weiden. De hele beschrijving van Gods tedere zorg voor hen was wel zeer geschikt om hart

en geweten van zijn volk te raken. Doch alles was totaal vergeefs geweest. Hoeveel malen was hun hart, tijdens de tocht door de woestijn, naar Egypte teruggekeerd? Hoeveel keer hadden ze sinds hun intocht in Kanaän terug verlangd naar dit land van slavernij, wanneer er, ten gevolge van hun ontrouw, moeilijkheden ontstonden? In deze dagen van verval had Efraïm zich bijzonder gekenmerkt door het zoeken van de hulp van Egypte, zoals we reeds opmerkten bij de bestudering van de vorige hoofdstukken. De Here zei: "Zal hij niet naar het land Egypte terugkeren? Ja, Assur zal zijn koning zijn, omdat zij geweigerd hebben zich te bekeren" (vs. 5). Al de neigingen en verlangens van Efraïm voerden hem er heen; hij hield er helemaal geen rekening mee, dat God hem uit Egypte geroepen had. De profeet kondigde evenwel aan, dat er van die terugkeer niets komen zou en dat hij naar verre streken zou worden overgebracht door de Assyriërs, die over hem zouden heersen. Het lot van Juda was anders. Weerspanning tegen Jeremia's woord, bleef het hardnekkig van plan naar Egypte uit te wijken, om het juk van Babel te ontvluchten. Maar het heeft aan de vernietiging niet kunnen ontkomen.

Israël zal weer opstaan

Zo scheen het alsof Efraïms geschiedenis afgelopen was. Doch, - hoe oneindig groot is Gods genade -, dit betekende niet het eind van Gods geschiedenis. In Matteüs 2:14 wordt gezegd, dat Jozef het kindje Jezus nam en naar Egypte vertrok, en in vers 15: "opdat vervuld zou worden hetgeen door de Heer gesproken is door middel van de profeet, zeggende: Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen". Wie had kunnen denken, dat deze profetie van Hosea dit doel zou hebben? Zij kreeg haar vervulling in de persoon van onze Heer Jezus Christus. God had een andere, een tweede Israël op het oog, die het voorwerp was van zijn eeuwige raadsbesluiten, en die Hem zou verheerlijken en beantwoorden aan al zijn eisen van heiligheid, gerechtigheid en liefde. De wijnstok Israël, die de Here geplant had, had Hem slechts wilde druiven voortgebracht (Jes. 5); de "welige wijnstok" had vrucht voor zichzelf gedragen (Hosea

10:1). Zijn muren waren dan ook doorbroken en de dieren des velds hadden hem afgegraasd. Maar de Here zou uit de hemel neerzien en op een bepaald ogenblik zou Hij de wijnstok, die zijn rechterhand geplant en de loot die Hij voor Zich sterk gemaakt had, bezoeken, d.w.z. dat Hij Israël zal herstellen. Hoe? Door zijn hand te leggen "op de *man van zijn rechterhand*, over het mensenkind dat Gij U hebt grootgebracht" (Ps. 80:18). Israël zal weer opstaan en opnieuw de zegeningen deelachtig worden door de ware Zoon van Gods rechterhand, door de ware wijnstok (Joh. 15), die alleen voor de Here de ranken van Israël dragen kan. Maar de ware wijnstok wacht niet op zijn heerlijkheid als Messias om vrucht te dragen voor God. Hij draagt die nu reeds op aarde, en alle ranken uit de volken, die heden in levende verbinding met Hem zijn, zullen in de heerlijkheid zijn hemelse bruid vormen, terwijl Israël, met zijn Messias verenigd, in het duizendjarig rijk weer verschijnen zal als de wijnstok des Heren.

Goddelijke ontferming

In hoofdstuk 6:4 had God gevraagd: "Wat zal ik u aandoen, o Efraïm?" Daarmee bewees Hij, dat er voor Efraïm en Juda geen oordeel streng genoeg was. Hier riep Hij uit: "Hoe zou Ik u prijsgeven, Efraïm, u overleveren, Israël?" (vs. 8). In Christus zag God het ware Israël voor Zich, dat Hij uit Egypte geroepen had. In Hem werd een middel gevonden om de genade tussenbeide te doen komen. Zou God met Israël doen, wat Hij met de Kanaänietische koningen van Adama en Zeboïm in Abrahams dagen gedaan had? (Gen. 14:2). Neen, God zei: "Mijn hart keert zich om in Mij, ten volle wordt mijn erbarming opgewekt. Ik zal mijn brandende toorn niet ten uitvoer brengen. Ik zal Efraïm niet verder verderven. Want Ik ben God en geen mens, heilig in uw midden, en Ik zal niet komen in toornigheid" (vs. 8 en 9). Er zal een dag komen, waarop zijn wegen met zijn volk veranderen zullen, waarop Hij aan zijn ontferming de vrije loop zal laten. Hij is God, en toorn maakt geen deel uit van zijn wezen, hoewel Hij genoodzaakt was geweest zijn gerechtigheid in oordelen te openbaren. Hij is liefde. Hij was ongetwijfeld de

Heilige in het midden van zijn volk en dit moest het weten en ondervinden. Maar vóór alles is Hij een God met ontferming bewogen. Is de Heer Jezus dat niet geweest, Hij, de Zoon van God uit Egypte geroepen? Hij was als God, als de Immanuël, die tot Israël kwam. Was dit gebeurd om Israël te oordelen? Was zijn leven, van het begin tot het einde, niet een leven vol van ontferming geweest? (Lees Matt. 9:36; 14:14; 18:27; 20:34; Mark. 6:34; 9:22; Luc. 10:33; 15:20). Hij was gekomen om aan dit zondige volk en aan alle mensen bekend te maken wat er in zijn hart, in het hart van God, voor hen gevonden werd. De apostel Paulus kon dan ook zeggen, samenvattend alles wat hij daarvoor omtrent Gods gedachten jegens de mens had geopenbaard: "Ik vermaan u dan, broeders, door de ontfermingen Gods" (Rom. 12:1).

Toen de heilige God in het gericht over zijn volk eenmaal de sluizen van zijn oordelen geopend had, zou Hij deze ten volle over dat volk hebben moeten uitgieten. Maar de komst van de Zoon van zijn rechterhand, de ware Benjamin, de Eerstgeborene, ofschoon Hij later geboren werd dan Benjamin, heeft de sluizen van Gods ontferming geopend.

Wat een verandering heeft er met de komst van Christus plaats gevonden! Hoewel Christus toen Hij op aarde was, door Israël verworpen werd, heeft God, door het oordeel op Hem te leggen, de grondslag gelegd voor een nieuw begin van Israëls geschiedenis. Door het werk van Christus werd het mogelijk om aan Israël barmhartigheid te bewijzen. Het volle resultaat daarvan zal eerst gezien worden in het duizendjarig rijk. De komst van Christus en zijn sterven heeft uitgewerkt, dat de gelovigen die tot de gemeente behoren nu reeds de eerstelingen des Geestes hebben.

Het overblijfsel zal behouden worden

De profeet zei daarna: "Zij zullen achter de Here aangaan" (vs. 10). De leeuw van Juda zal zijn gebrul laten horen, en dan zullen "de zonen" van alle kanten bevende tot Hem komen. Hij zal echter niet meer tegen hen brullen, maar tegen de volkeren

die hen onderworpen hebben. De "zonen" zullen vertrouwen hebben in de leeuw van Juda. Zij zullen uit het westen komen (Juda) en uit het land Assur (Israël). Als vogels in ijpende vlucht zullen ze uit Egypte vluchten, snel, zoals eens toen de Here hen opriep tot de uittocht uit dit land.

Hebben we geen reden om te zeggen dat een dergelijk hoofdstuk eerder een geest ademt van ontferming dan van oordeel? Er is hierin meer sprake van Israëls hoop dan van zijn vernietiging. Dat komt omdat Christus, de tweede Adam, weldra verschijnen zou, en de profeet dit reeds in bedekte termen aankondigde. De terugkeer van de tien stammen zal eerst plaats vinden na de komst van de Zoon des mensen op de wolken des hemels met kracht en grote heerlijkheid (Matt. 24:30 en 31). De nationale terugkeer van Juda zal eerder gebeuren, maar in ongeloof, als "snelle schepen" dit volk weer in Palestina zullen terugbrengen, maar "al ware het getal der zonen Israëls als het zand der zee, het overblijfsel zal behouden worden" (Rom. 9:27). God zal alleen als zijn volk erkennen hen die Hij verzegeld zal hebben; Juda, de stam van de grote Koning, aan het hoofd; Benjamin, de stam van de Zoon van zijn rechterhand, in de achterhoede (Openb. 7:5-8).

Hoofdstuk 12 - Bedreigingen en beloften

Verschil tussen Efraïm en Juda

Hoofdstuk 11 had als voornaamste onderwerp de barmhartigheid van God jegens de tien stammen en zijn bemoeiingen met geheel Israël. In het twaalfde hoofdstuk is een enkele keer sprake van Juda en verder van de wederoprichting van het hele volk in het laatste der dagen. De profeet begon met de toestand van Efraïm en Juda in ogenschouw te nemen, zoals die was op het moment dat hij zijn profetie uitsprak. "Met leugen heeft Efraïm Mij omringd, met bedrog het huis Israëls; maar Juda wandelt nog met God en met de ware heiligen" (vs. 1).⁴ Deze zin is belangrijk voor het verstaan van de hele profetie van Hosea. Dikwijls vinden we de lezing: "Juda gedraagt zich bandeloos tegenover God en tegenover de Hoogheilige die getrouw is". Het gaat hierbij niet om een taalkundige kwestie. De vertaling is een zaak van geestelijk inzicht. Wat ons betreft zijn we er van overtuigd, dat laatstgenoemde weergave aan dit hoofdstuk zijn ware karakter zou ontnemen. De gedachte, dat Juda nog met God wandelde, komt treffend overeen met wat ons gezegd wordt in 2 Kronieken 12:12 en 19:3. Terwijl Efraïm, die wind gezaaid had (Hosea 8:7), zich daarmee als het ware verzadigde, zich met ijdele hoop voedde en met bedrog handelde, om te trachten twee onverzoenlijke vijanden, Assyrië en Egypte, voor zich te winnen (vs. 2), wandelde Juda nog met zijn God. Hoelang

⁴ Noot van de vertaler: In wat hier van Juda gezegd wordt, is de vertaling gebruikt die dr. Rossier voor de juiste houdt, en die overeenkomt met onze Statenvertaling. De vertaling van het NBG is geheel anders.

duurde dat? Iets langer dan een eeuw, tot de wegvoering naar Babel. In Hosea's dagen wachtte God nog met Juda te oordelen. Er leefden nog ware heiligen, er bestond nog vreze des Heren te midden van de zo in het oog lopende afval van Juda. De ogen van God rustten met welgevallen op Uzzia, op Hizkia en later op Josia, wiens regering een tijdperk van bloei was na de wegvoering van de tien stammen. Maar zou Juda volharden? Hoe was de toestand van het volk als geheel, zelfs onder deze gezegende regeringen? De profeet en de geschiedenis leren het ons: "De Here heeft een rechtsgeding met Juda; Hij gaat Jacob straffen voor zijn wandel, naar zijn daden zal Hij hem vergelden" (vs. 3).⁵

Jacobs geschiedenis als voorbeeld

Zal Jacob tot God wederkeren? ja, want al bedroog hij aanvankelijk met list zijn broeder, er zou een ogenblik komen waarop hij God ontmoeten en met Hem worstelen zou. "In de moederschoot bedroog hij zijn broeder, en in zijn mannelijke kracht streed hij met God. Hij streed tegen een engel en overwon. Hij weende en smeekte Hem om genade" (vs. 4 en 5). Hij streed met God in zijn mannelijke kracht; toen raakte de engel zijn heupgewricht aan en moest hij ervaren dat hij zwak was. Maar: hij overwon! Wat was het middel om in de worsteling met God te overwinnen? Hier vinden we het: hij weende en smeekte om genade. Jacob moest overwinnaar worden om de zegen te kunnen beërven. Het enige middel voor beide is berouwen gebed. Jacob kon zeggen: "mijn leven is behouden gebleven" (Gen. 32:30), hoewel hij de gemeenschap met God nog niet teruggevonden had. De engel weigerde hem zijn naam te noemen en de aartsvader ontmoette God pas in Bethel: "Te Bethel vond hij Hem" (vs. 5). Toen hij uit het ouderlijk huis gevlucht was, had hij de Here voor de eerste

⁵ Noot van de Schrijver: Zoals we in de inleiding gezegd hebben, stelt Jacob hier het hele volk voor met Judo. als het hoofd ervan, zoals Israël het geheel der tien stammen uitbeeldt onder leiding van Efraïm.

maal in Bethel ontmoet, maar in een droom (Gen. 28:13-22). De tweede keer, in Mahanaïm, had hij "God gezien van aangezicht tot aangezicht", doch zonder dat de engel hem zijn naam verklaarde. De derde maal vond hij Hem werkelijk in Bethel, nadat hij zich gereinigd en de vreemde goden begraven had (Gen. 35:1-15). "Daar sprak Hij met ons" (vs. 5). Toen de Here hem in zijn huis, in Bethel, verscheen, trad Jacob met Hem in gemeenschap, hoorde zijn woord, begreep het en genoot er van. Het was "de Here, de God der heerscharen, wiens naam (of gedachtenis) Here is" (vs. 6), die aan Jacob verscheen. Aan Abraham, Izaäk en Jacob was Hij als de Almachtige verschenen, maar toen Hij Zich door de mond van Mozes aan het volk Israël bekend maakte, was zijn naam Here, "dit is mijn naam voor eeuwig en zo wil Ik aangeroepen worden van geslacht tot geslacht" (Ex. 3:15 en 6:2). Om deze gezegende betrekking met God terug te vinden, moest Israël zich evenals Jacob bekeren: "Gij dan, keer tot uw God terug, bewaar liefde en recht en wacht bestendig op uw God" (vs. 7).

Samengevat is de strekking van dit hele gedeelte deze: Israël kan zijn betrekkingen en gemeenschap met God slechts terugvinden in het gevoel van eigen machteloosheid, door verootmoediging en bekering en door het prijsgeven van zijn afgoden, om het aangezicht van God te zoeken. Door een waarachtige bekering zal het in staat zijn "liefde te bewaren" - die heerlijke gemeenschap met God - "en recht", dat noodzakelijke onderscheidingsvermogen om zich afzijdig te houden van het kwade - en ten slotte: "bestendig te wachten op God", d.w.z. afhankelijk te zijn.

Gebrek aan zelfkennis

Nadat hij van de terugkeer, de verootmoediging, het berouw van Juda en het gehele volk gesproken had, kwam de profeet weer op Efraïm terug en bleef tot het eind van zijn profetie met hem bezig. In dezelfde hortende, onsamenhangende stijl als steeds, gaf hij Gods gedachten over de tien stammen weer: "In zijn hand is een bedrieglijke weegschaal, afpersen is zijn lust"

(vs. 8).⁶ Maar deze beschuldiging trof Efraïms geweten niet. Hij zei: "Waarlijk, ik ben rijk geworden, ik heb mij rijkdom verworven; in al mijn vermogen vindt men bij mij geen ongerechtigheid die zonde zou zijn" (vs. 9). Wat een zelfvoldaanheid, wat een gebrek aan zelfkennis! Onwillekeurig denkt men aan Laodicea, dat dergelijke woorden sprak, vlak voordat het uit de mond van de Heer gespuwd zou worden: "gij zegt: ik ben rijk, en verrijkt, en heb aan geen ding gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt" (Openb. 3:17). Zo zal de christenheid in haar laatste dagen door dezelfde blindheid gekenmerkt worden als eens Israël. Efraïm was er tevreden mee, dat een menselijk onderzoek geen laakbare handelingen bij hem had ontdekt, geen daden waardoor hij onder het vonnis van de wet gevallen zou zijn. En dan Spreken we nog niet eens over de vreemde goden, die hij tot onze verbazing helemaal niet noemde. Maar kent de wereld van heden haar afgoden? Thans, evenals toen, is het feit dat God het hart van de mens doorgront en kent, totaal onbekend. En wat Israël aangaat, Jacobs bedrieglijke handelwijze karakteriseerde het nog steeds.

Onverwachte genade

Daar er bij dit droevige volk zulk een verhard geweten gevonden werd, zou de Here het ongetwijfeld voor goed de rug toekeren. Dat zouden we verwachten! Des te meer staan we versteld, wanneer we in vers 10 lezen: "Maar Ik ben de Here, uw God, van het land Egypte af. Ik zal u weer doen wonen in tenten als in de dagen der samenkomst". Wat een onverwachte genade! Het is alsof God wilde zeggen: na de doortocht door de woestijn, waarin Ik u opnieuw brengen zal, beklagenswaardig

⁶ Noot van de vertaler: Hosea 12:8 begint in de vertaling NBG met het woord "Kanaän". We moeten hierbij niet denken aan het land Kanaän, maar aan de betekenis van dit woord n.l.: "handelaar" of "koopman". De Statenvertaling Is hier duidelijker: "In des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal".

Efraïm, is er een heerlijke rust voor u weggelegd. Ge zult een Loofhuttenfeest hebben, dat op de tarwe- en de wijnoogst volgen zal. Al hebt gij Mij vergeten, Ik heb u niet vergeten. Reeds bij uw uittocht uit Egypte, toen Ik verlossing voor u aanbracht, heb Ik er aan gedacht om u dit feest te doen vieren aan het eind van mijn wegen met u.

Bittere verwijten

God moest echter eerst nog een stroom van bittere verwijten over Efraïm uitgieten (vs. 11-15). Had Efraïm ooit naar Hem geluisterd, toen God door geïnspireerde profeten, door hun gezichten en gelijkenissen, tot hem sprak? Neen, hij had offers aangeboden, die God niet kon aannemen; hun altaren zouden dan ook worden als steenhopen in de voren van het veld! Reeds was het oordeel gekomen over Gilead, de twee en een halve stam aan de overzijde van de Jordaan (2 Kon. 15:29; 1 Kron. 5:26). Maar wat zou het zijn als het over Efraïm zou komen? (vs. 12). Herinnert u toch eens, o Efraïm, de geschiedenis van Jacob, de geschiedenis van Israël! Spreekt zij niet tot u als een profetisch gezicht, als een gelijkenis! Heeft Jacob niet moeten vluchten naar de vlakten van Syrië, omdat hij zijn broeder omgekocht had? Is Jacob niet in slavernij gehouden en heeft die dienstbaarheid niet geduurd tot zijn vereniging met de vrouw, die hij liefhad? Maar Israël werd uit zijn langdurige gevangenschap bevrijd: "door een profeet (Mozes) heeft de Here Israël uit Egypte gevoerd" (vs. 14); door diezelfde profeet "werd het gehoed" tot aan het eind van de woestijnreis. Zo zal het met het toekomstige Israël ook zijn. Het Woord van God (de geest der profetie, de getuigenis van Jezus. Openb. 19:10; 22:7), dat zij veracht hebben toen de Heer voor hen het getal van zijn profeten vermenigvuldigde, zal hen tenslotte terugbrengen. Maar voor het ogenblik bleef, wat Efraïm betreft (vs. 15), de toorn des Heren op hem rusten.

Zo mengen bedreigingen, smekingen, oordelen, hoop en beloften zich in deze wonderschone profetie dooreen. Wilde heden de christenheid toch luisteren! Haar lot zal nog veel

vreselijker zijn dan dat van Israël, want Israël zal hersteld worden; het naamchristendom echter zal als het grote Babylon voor eeuwig vernietigd worden!

Hoofdstuk 13:1 - 14:1 - Laatste uitbarstingen. Dageraad van de verlossing

Het lot van de tien stammen

In hoofdstuk 13 doet de donder van het oordeel over het ontrouwe Efraïm opnieuw zijn machtige stem horen. Een laatste wervelstorm van verbolgenheid schijnt alles op zijn weg te vernielen. Dan volgt er diepe stilte, de stilte van de dood. Maar uit de boezem van de dood zelf verheft zich nu een bevrijdend geluid (vs. 14). Nog een hevige vlaag van de oostenwind, een ontzettend gekraak, alles stort in, wordt verzwolgen, en Efraïms vernietiging is voleindigd. Tenslotte zal echter het uur slaan van ontwaken, onder de glorierijke regering van de Messias (hfdst. 14:2-10).

"Zodra Efraïm sprak, was er schrik, hij was verheven in Israël; maar hij maakte zich schuldig door de Baäl, en stierf weg" (vs. 1).

De profeet ging verder met Efraïms toestand uiteen te zetten. Deze stam had van Godswege gezag ontvangen, en nam een vooraanstaande plaats in. Door de afgodische Baäls- en kalverendienst te Bethel had hij echter alles verloren. Wat zou zijn lot zijn? Wat zou er van hem overblijven? "Daarom zullen zij worden als een morgenwolk, als dauw die in de vroegte vergaat, als kaf dat van de dorsvloer wegstuift, en als rook uit het venster" (vs. 3). Zoek Efraïm; waar zult ge hem vinden! Men kan evengoed proberen om een morgen wolk, om dauw of rook terug te vinden. Zo is het tot op heden met de tien stammen!

Jahweh en Israël

In vers 4 wordt nogmaals herinnerd wie God voor Israël geweest was en nog was sinds de verdrukking in Egypte (merk

op hoeveel maal dit gezegd wordt, nadat in hfdst. 11:1 gezegd werd: "Ik heb mijn Zoon uit Egypte geroepen). De Here herinnerde er dus aan wat Hij voor Israël geweest was van het land Egypte af. "Maar Ik ben de Here, uw God, van het land Egypte af; een God nevens Mij kent gij niet en een verlosser buiten Mij is er niet. Ik heb u in de woestijn gekend, in een verschroeid land" (vs. 4 en 5). Ach, hoe lang was het geleden dat de bruid haar bruidegom volgde in de woestijn (zie ook Jer. 2:2), waar de Herder Israëls zijn schapen weidde, waar Hij ze voedde en drenkte, zodat een ieder kon zeggen: "Mij ontbreekt niets!" Maar Efraïm had zich verheven, zodat de Here tegen hem had moeten brullen als een verscheurende leeuw in plaats van hem zijn machtige heilsstem te doen horen (vgl. Hos. 11:10), zoals Hij dit aan het einde zal doen. Verschrikkelijk lot! Efraïm stond op het punt aangevallen, verslonden te worden door allerlei wild gedierte, beeld van de vijandige, meedogenloze volkeren, die zich gereed maakten voor de aanval. "Zo ben Ik hun als een leeuw geworden, loer Ik als een panter op de weg. Ik val hen aan als een van jongen beroofde berin, Ik rijt hun borstkas open, en verslind ze dan als een leeuwin; het gedierte des velds verscheurt hen" (vs. 7 en 8). Hoe dwaas is het vijandig tegenover God te staan, de enige die helpen kan. Leeft de tegenwoordige mensheid niet in dezelfde gezindheid als die van Israël? Men verkiest zich te verzadigen met het goed van de wereld, liever dan zich tot de Heiland te wenden. Men make zich echter geen illusies; als men niet vóór Hem is, is men tegen Hem. Indien men voor de wereld en voor alles wat zij biedt, gekozen heeft, is men een vijand van God. En is het niet de verderfelijke inbeelding van de naamchristen, dat hij meent tegelijk een vriend van de wereld en van God te kunnen zijn? Mochten de zielen er toch aandacht aan schenken, opdat zij God niet als een leeuw op hun weg vinden. Een andere Verlosser dan Hij is er niet, en Israël was "tegen Hem, tegen zijn helper" geweest (vs. 9).

Een koning, die God gaf in zijn toorn

Toen ten slotte het oordeel voor de deur stond, had het volk zijn heil gezocht in het steunen op de arm van het vlees. "Waar is toch uw koning, dat hij u zou verlossen in al uw steden, en waar zijn uw regeerders - gij die zeydet: Geeft mij een koning en vorsten!" (vs. 10). De Here herinnerde de tien stammen aan hetgeen de koningen en de vorsten, die zij verlangd hadden, voor hen geweest waren. Het gaat hier niet over Saul, zoals ik vroeger meende, nog minder over David en Salomo, zelfs niet over Jerobeam I, die door God verwekt was ten oordeel tegen Juda. "Ik geef u een koning in mijn toorn en Ik neem hem weg in mijn verbolgenheid" (vs. 11). De hele profetie van Hosea voert de gedachten terug naar Jehu, die de uitvoerder was van de oordelen van een toornige God over het huis van Achab en over zijn laatste opvolger Zacharia, die na een regering van zes maanden een gewelddadige dood stierf. Zoals we in het eerste hoofdstuk gezien hebben, hield God geen rekening met de opvolgers van Zacharia, en toch is dit woord: "Ik neem hem weg in mijn verbolgenheid" bijna op elk van hen van toepassing, want tot op de laatste, op koning Hosea toe, zijn ze op gewelddadige wijze aan hun eind gekomen.

Een werk van verlossing

"Welbewaard is Efraïms ongerechtigheid, weggeborgen zijn zonde. Barensweeën gaan hem vooraf; maar het is een onverstandig kind; wanneer de tijd daar is, komt het niet ter wereld" (vs. 12 en 13). Toen de Assyriërs voor de poorten van Jeruzalem waren verschenen, had de vrome koning Hizkia zijn toevlucht genomen tot de profeet Jesaja en tot hem gezegd: "deze dag is een dag van benauwdheid, straf en smaad, want kinderen zijn aan de geboorte toe, maar er is geen kracht om te baren... wil dan een gebed opzenden voor het overblijfsel dat nog gevonden wordt" (Jes. 37:3 en 4). En God had de koning van Juda geantwoord. Maar de zonde van Efraïm werd weggeborgen, wel bewaard.

Maar ondanks alles wat de Here Efraïm zou doen, laat Hij, zoals steeds zonder enige overgang horen: "Zou Ik hen uit de macht van het dodenrijk bevrijden, van de dood loskopen? Dood, waar zijn uw pestziekten, dodenrijk, waar is uw verderf? Mijn oog kent geen medelijden" (vs. 14). Ja, hoewel Efraïm geen berouw had, wilde de Here een werk van verlossing aan hem volbrengen. We vinden hierin opnieuw een verwijzing naar het verlossingswerk van Christus, evenals in hoofdstuk 6:2. Op grond van diens dood en opstanding zal de Here eens Israël verlossen, maar 't zal een verlossing voor deze aarde zijn. Dan zal geschieden wat in Jes. 25:8 aangekondigd wordt: "Hij zal voor eeuwig de dood vernietigen... en de smaad van zijn volk zal Hij van de gehele aarde verwijderen".

Dit verlossingswerk, voor Israël een aardse, zal voor ons, gelovigen, op groter schaal en met heerlijker bestemming, plaats vinden. De opstanding van Christus is het voorspel van de opwekking der ontslapen heiligen en van de verandering van hen die leven bij de komst van de Heer Jezus. Deze verlossing van het lichaam van de gelovigen, en van de gemeente heeft de hemel en niet de aarde ten doel. Dan zal ook voor ons op volstrekte en definitieve wijze die wonderschone belofte vervuld worden: "De dood is verslonden tot overwinning". Hij zal dat voor altijd zijn, voordat hij voor eeuwig opgeheven zal wezen. Tot dat ogenblik heeft de dood slechts een schijnbare overwinning over de verlostten. Wat hun lichaam betreft kunnen zij immers nog sterven en in een graf gelegd worden. Eén mens, Christus, is thans voor eeuwig buiten het bereik van de macht van de dood, want Hij heeft hem door zijn opstanding overwonnen. En wij hebben de overwinning reeds nu door onze Heer Jezus Christus. Zij is ons geschonken, behoort ons toe, omdat zij aan de tweede Adam, hoofd van de familie Gods, gegeven is, en daardoor aan allen die deel uitmaken van deze familie (1 Kor. 15:54-57). In dit gedeelte wordt de dood gelijkgesteld aan een schorpioen, wiens angel, de zonde, in de mens zijn vernietigend werk verricht. De kracht van de angel, van de zonde dus, is de wet. Zijn venijn maakt de dood tot een

kwelling voor de mens, door hem te doen zien welk lot hij verdient en de onmogelijkheid om er aan te ontkomen. Deze verlossing van de dood en van alles waarmee hij vergezeld gaat, bezitten wij in Christus.

Zo heeft de verlossing van Israël dezelfde oorsprong als de onze, n.l. de opgestane Christus. Zij zal dit volk brengen in een van zonde gereinigd land. Wij, gelovigen van deze tijd, worden in de hemel gevoerd, voor eeuwig bevrijd van de aanwezigheid van zonde en dood.

Straf voor de vervolger

In hoofdstuk 13:15 en 14:1 lezen we dat de profeet nogmaals wees op het tegenwoordige oordeel over Efraïm. 't Is het laatste gerommel van de donder. Juda, dat hier niet vermeld wordt, zou hetzelfde lot ondergaan door de hand van Babel, als Efraïm door die van Assyrië. Maar de vijand, die in zijn afschuwelijke haat de mannen heeft doen vallen door het zwaard, de kleine kinderen heeft verpletterd, de schoot van zwangere vrouwen heeft opengereten, zal, nadat hij in Gods hand de roede tegen Israël en tegen Juda geweest is, zijn loon krijgen. Men kan dit vers plaatsen naast het profetische woord tegen Edom, uitgesproken door het overblijfsel van Juda, dat in Babel de harpen aan de wilgen gehangen heeft:

"Gij, dochter van Babel, ter verwoesting bestemde, gelukkig hij, die u zal vergelden hetgeen gij ons hebt aangedaan; gelukkig hij, die uw kinderen zal grijpen en tegen de rots verpletteren" (Ps. 137:8 en 9).

BEKERING EN HERSTEL VAN ISRAËL

Vierde deel

Hoofdstuk 14:2-10

De belijdenis onzer lippen

Dit gedeelte verplaatst ons in de tijd van de heerlijke ontknoping van al de wegen Gods met zijn volk. De stroom van verwijten is opgedroogd, de oordeelsstem zwijgt; de oproep tot bekering heeft eindelijk weerklank gevonden in het hart van Israël. Op de dag dat de profeet hen tot berouwen bekering vermaande en hun de zegeningen verkondigde, die daarvan het gevolg zouden zijn, hadden ze daarop geen acht geslagen (hfdst. 6:1-3). Nu de nood op het hoogst gestegen was (vgl. hfdst. 5:15), stond hun oor eindelijk open om naar de stem des Heren te luisteren: "Bekeer u, Israël, tot de Here, uw God, want door uw ongerechtigheid zijt gij gestruikeld. Komt met woorden van schuldbelijdenis, bekeert u tot de Here, zegt tot Hem: Vergeef de ongerechtigheid geheel en al, en wees genadig; wij bieden als offerstieren de belijdenis onzer lippen" (vs. 2 en 3).

Israël keerde terug; het gebruikt daarbij woorden, die we zo dikwijls in de Psalmen vinden (Ps. 103:2; 130:3; 51:1-17; 69:30, enz.) en die nu van onbedrieglijke lippen komen. Volkomen vergeving, vergeving van alle ongerechtigheid, dat vraagt het hart, dat van zonde overtuigd is en aangetrokken is door genade. God kan "aannemen wat goed is", ⁷ wat naar zijn

⁷ Noot van de vertaler:

gedachten is, hetgeen Hij wenst, nl. het berouw van een volk, dat met de belijdenis van zijn zonden tot Hem komt. Zo verbond de Heer Zich met "de heerlijken, de heiligen in den lande" (Ps. 16:3), die tot de doop der bekering kwamen en hun zonden beleden (Matt. 3:6). Maar wanneer God het volk in zo'n gezindheid ontvangt, neemt Hij aan wat goed is, wat recht is. Dan ontstaat een toestand, waarvan de zonde geen enkel deel meer uitmaakt, als vrucht van Christus' verzoeningswerk aan het kruis volbracht, door God aanvaardt als een werk dat volkomen rechtvaardigt. Op grond daarvan zal het volk eens de lofzang aanheffen. God zal Israël niet verlossen vanwege het bloed van bokken en stieren, dat zijn zonde niet kon wegnemen, noch Gode behagen, maar om de "offerstieren van zijn lippen". De vrucht der lippen die zijn naam belijden, de offerande des lofs, is de enige offerande om Hem aan te bieden, want het zoenoffer is eenmaal geofferd en heeft voor altijd aan de eisen van Gods heiligheid voldaan.

Niet door menselijke hulpmiddelen

"Assur zal ons niet verlossen, op paarden zullen wij niet rijden" (vs. 4). Israël zal dan niet meer de bescherming zoeken bij een vijandige wereld en niet vertrouwen op natuurlijke krachten om aan het kwaad te ontkomen of het hoofd te bieden. "En wij zullen niet meer zeggen tot het werk onzer handen: onze God! Want van U verkrijgt de wees barmhartigheid" (vs. 4).

Hoe zouden de kalveren van Bethel nog de afgoden van het hart kunnen zijn. Van alle steun, van alle menselijke hulp ontbloot, zal dit beproefde volk, dat zonder enige verbinding met God was, deze wees, deze Lo-Ammi, deze Lo-Ruchama, Hem ontmoeten. Aan dit van alles beroofde volk zal Jahweh de schatten van zijn hart geven. Hij zal het tot een vader zijn, in

De Franse bijbel heeft in plaats van "en wees genadig" (vertaling NBG); "en neem aan wat goed is", terwijl de Statenvertaling luidt: "en geef het goede".

plaats van een rechter. Ontferming zal hun deel zijn, in plaats van oordelen. Als de oordelen voorbij zullen zijn, blijft slechts de liefde over. Deze hele passage beschrijft toch wel wat genade in het hart bewerkt. Het is de geschiedenis van iedere ziel, van elke zondaar, die met berouw tot God komt, of dat in het heden is, in vroegere tijden, of in de toekomst.

Zegeningen

Zonder dralen liet God horen wat Hij voor hen zal zijn, zodra zij met woorden van schulderkenning tot Hem zouden komen: "Ik zal hun afkerigheid genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben, want mijn toorn keert zich van hen af. Ik zal zijn als de dauw voor Israël, hij zal bloeien als een lelie en zijn wortelen uitstrekken als de Libanon" (vs. 5 en 6). God zal alle gevolgen van hun verlaten zijn van hen wegnemen en hun ellende vervangen door de zegeningen van een nieuw leven. Hij zal hen "vrijwillig" kunnen liefhebben. Deze liefde had steeds in zijn hart gewoond, want zij maakt deel uit van het wezen van God. Maar door hun ontrouw, door de verstoktheid van hun hart en door de oordelen, die Hij over hen had moeten brengen, was Hij verhinderd die liefde ten volle te tonen. God zal voor Israël zijn als de dauw, als een hemelse verkwikking, waarvan de gezegende persoon van Christus de bron wezen zal. Zijn volk zal bloeien als de lelie, zinnebeeld van gratie en schoonheid, een heerlijk sieraad der aarde; "hij zal zijn wortelen uitstrekken als de Libanon".

De Libanon neemt in de beschrijving van dit toneel een opmerkelijke plaats in. Hij is het symbool van de vastigheid van Christus' heerschappij. Evenals de machtige ceders die dit gebergte bedekken, zal Israël zijn wortels uitstrekken om nimmermeer geveld te worden. Zo zullen zijn loten zich uitbreiden en zijn nakomelingschap de aarde bezetten. Maar ook de geur van Israël zal voor de koning zijn als die van de Libanon, als Israël voor Hem weer zijn geliefde, de bruid, zal wezen (Hoogl. 4:10 en 11).

Ten slotte zal hun roem zijn als de wijn van de Libanon, bron van vreugde voor de hele wereld. De vreugde van het volk zal gegrond zijn op een voor altijd gevestigde regering. Ook zal Israëls pracht zijn, als die van een olijfboom. Opnieuw geënt op de eigen stam, zal Israël verschijnen in de frisse, jeugdige schoonheid van zijn koningschap en priesterdom (Zach 4:3; Openb. 11:4). Het volk zal het vredessymbool zijn voor de vernieuwde aarde, zoals eens het olijfblad dat de duif van Noach na de zondvloed meebracht (Gen. 8:11). Men zal zich dan ook weer onder zijn schaduw komen neerzetten, bij hem een bescherming zoeken, die allen aangeboden wordt. "Zij zullen weer koren verbouwen. Ja, zij zullen bloeien als een wijnstok" (vs. 8). Er zal een overvloed van vruchten zijn (vgl. hfdst. 2:22), een nieuwe bloei van de wijnstok van de Messias, die geuren zal als lentebloesem. Zodanig zullen in het duizendjarig rijk de zegeningen zijn, die Israëls bekering met zich mee zal brengen.

Drie bomen een beeld van Israël

Het verdient hier onze bijzondere aandacht, dat er drie bomen genoemd worden, die elk afzonderlijk een beeld zijn van Israël in het duizendjarig rijk. Het zijn de ceder, de olijfboom en de wijnstok.

De ceder. Het gebergte Libanon is, zoals al gezegd, het zinnebeeld van de vastheid van Christus' heerschappij. De ceders waarmee het gebergte bedekt is, zijn een beeld van Israël, vertreden door de volken (Jes. 37:24), maar straks in macht en heerlijkheid hersteld. Ditzelfde Israël zal een wezenlijk deel uitmaken van het huis des Heren (zie de tempel en het huis van de Libanon onder Salomo).

De olijfboom stelt het overblijfsel van Israël voor, volgens de belofte nieuw ingeënt op de oude stam, aangenomen naar de verkiezing der genade, en hersteld na de val van de volken. Dit overblijfsel zal het volk als geheel vormen onder de scepter van de Messias, na de vernietiging van de afvallige joden.

De wijnstok is het beeld van Israël in zijn levende verbinding met Christus de ware wijnstok. Voorheen vernietigd als een onvruchtbare wijnstok, zal het in staat zijn voortaan vruchten voor God voort te brengen.

Opmerkelijke bijzonderheid: De vijgenboom, die zo dikwijls in de Schrift genoemd wordt als beeld van de joodse natie, wordt hier stilzwijgend voorbijgegaan, daar het eindoordeel over het volk uitgesproken is: "Van u kome in eeuwigheid geen vrucht meer" (Matt. 21:19). Dit verhindert echter niet dat de vijgenboom met hetzelfde recht als de wijnstok een zinnebeeld is van de rust en de voorspoed van het volk in het duizendjarig rijk (Micha 4:4; Zach. 3:10; 1 Kon. 4:25).

De afgoden spelen geen rot meer

In vers 9 kunnen we gedachten wisseling beluisteren tussen de Here en Efraïm, een soort gesprek dat in sommige psalmen eveneens voorkomt en die een volkomen harmonie tussen de sprekers doet zien.

Efraïm zal zeggen: "Wat heb ik nog met de afgoden te doen?" (vs. 9).⁸

Israël heeft de Christus, zijn Verlosser en zijn Koning gevonden; de valse goden spelen geen enkele rol meer in zijn hart, noch in zijn leven. Zo is het steeds wanneer de ziel een voorwerp gevonden heeft, dat haar geheel in beslag neemt en waaraan zij meer waarde hecht dan aan de armzalige en ijdele dingen van deze wereld.

"Ik verhoor hem en zie hem aan". Dit zal de Here zeggen. Met Hem, zijn ware God, zal Efraïm te doen hebben, Hij zal al zijn

⁸ Noot van de vertaler: In de vertaling van het NBG staat: "Efraïm, wat heb ik nog met de afgoden te doen?", hetgeen zou aanduiden wat God tot Efraïm zei. Om de uiteenzetting van Dr. Rossier te kunnen volgen, was het noodzakelijk hier de letterlijke vertaling van de Franse bijbel te citeren.

gebeden verhoren, Hij zal hem met het licht zijns aanschijns verlichten, naar al zijn begeren: "Verhef over ons het licht uws aanschijns, o Here!" (Ps. 4:7).

In dit licht zal Efraïm zeggen: "Ik ben als een altijd groene cipres". De cipres, waarvan het gebladerte niet verwelkt, groeit met de ceder op de Libanon en diende mede tot versiering van de tempel des Heren (1 Kon. 5:8 en 10; 6:15; 2 Kron. 2:8). Vastigheid, ononderbroken getuigenis, heiligheid, onverwelkelijk sieraad van het heiligdom, nabijheid des Heren. Wat een gezegende gedachten wekt deze ene naam op!

En de Messias zal antwoorden: "aan Mij is uw vrucht te danken". Lieflijk, onuitsprekelijk schoon slotwoord! Hoe is het naar zijn eigen hart en naar dat van het herstelde volk. Christus wenst het laatste woord, Hij verheugt er Zich in, wanneer Hij bij zijn volk de vrucht van zijn genade ziet. "Om zijn moeitevol lijden zal hij het zien tot verzadiging toe" (Jes. 53:11). Al die zegen heeft geen andere oorsprong. Niets komt er van de mens, alles van God. Hoe zal het hart van zijn beminden in stille aanbidding kunnen antwoorden: "Al mijn bronnen zijn in u!" (Ps. 87:7).

Slotsom van het boek

Slot en samenvatting van de hele profetie van Hosea vinden we in vers 10: "Wie wijs is, geve op deze dingen acht; wie verstandig is, erkenne ze. Want de wegen des Heren zijn recht; rechtvaardigen wandelen daarop, maar overtreders struikelen er". Is dat niet de slotsom van het boek? Om het te verstaan is wijsheid en inzicht van boven nodig. God onthoudt die de zijnen niet, maar de wijzen dezer wereld maken deze profeet uit voor een onbegrijpelijk en onzinnig man. De samenvatting van zijn profetie is echter zo eenvoudig en duidelijk als het maar kan. Het gaat om de wegen Gods. Zij zijn recht, zij zijn het pad van de rechtvaardige en zijn vrijgeleide. Zij zijn het verderf en de ondergang van de overtreders, van hen die weigeren zich te onderwerpen aan de wit van God.

Zo ligt dit wonderschone boek dan voor ons. We vinden daarin onverwachte en onstuimige aanvatten om het geweten te treffen en te overtuigen. Wanneer bij het openbaar maken van het kwaad de stroom wel eens in driftige golven buiten de oevers trad, gebeurde dit alleen om de gewetens te raken. Een brede ademtocht der liefde waait nochtans door al deze strofen vol verontwaardiging heen. De openbaring van de persoon en het werk van Christus stroomt er doorheen als een vredige, verborgen rivier, die tot hetzelfde doel leidt als de onstuimige golven aan de oppervlakte. In deze stroom drenkt God de wortels van de toekomstige zegeningen. Maar wie dit levende water veracht, zal aan het oordeel van de Rechter niet ontkomen.

Het is onmogelijk, zoals we in de aanvang reeds zeiden, om Hosea te bestuderen zonder de tekst te omschrijven, zozeer staan de gedachten schijnbaar los en vreemd tegenover elkaar. Maar de Heilige Geest ontsluit ons de samenhang er van, en de ontdekkingen die we onder zijn leiding doen, verhogen de belangstelling voor deze bewonderenswaardige hoofdstukken.

Ongetwijfeld zien we er niet in, om het eens zo te zeggen, de brede, majestueuze stroom, die, meer dan van elke andere profeet, het karakteristieke van Jesaja's profetie is, hoewel beiden Assyrië op het oog hadden. Het onderwerp is in Hosea meer beperkt. De volken, die Hosea ten tonele voerde, zijn uitsluitend Egypte en Assyrië. Het volk heeft veel vaker het karakter van Efraïm dan dat van Juda. Dat komt doordat het uur der vergelding voor de tien stammen reeds geslagen had en het nog langer dan een eeuw zou duren eer de doodsklok het einde van het huis van David zou aankondigen. Na het woeden van het onweer, te midden waarvan hier en daar een zonnestraal doorbreekt, blijft het oog ten slotte rusten op het vredige toneel, waarin we het volk zien, dat door genade hersteld is en de gemeenschap met zijn God teruggevonden heeft onder de scepter van de Messias.

Oude Sporen 2008

